

VERSLAG OPENBARE VERGADERING COMMISSIE VEILIG- HEID, BESTUUR EN FINANCIËN D.D. 6 OKTOBER 2022

[Typ hier]

Datum verslag	11 oktober 2022
Locatie	Stadhuis, de raadszaal
Verslag door	Geertjan Benus (Notutekst)
Vaststelling verslag	november 2022

Aanwezigen:

Ochtendvergadering

10 De voorzitter, de heer H. Bakker, en van het college de burgemeester mevrouw S. Dijkma, en voorts de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer M. Koning (D66), mevrouw B. Chirino (ChristenUnie), de heer D. van Bergen (ChristenUnie), de heer B. van Steeg (CDA), de heer G.J. te Hoonte (VVD), mevrouw M. Al-Saqaff (VVD), mevrouw I Raaijmakers (PvdA), mevrouw H. Assen (PvdA), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), de heer R. Maas (VOLT), mevrouw S. Nolten (Bij1) de heer G. Dijkstra (Een Utrecht), de heer S. Gaillard (Stadsbelang Utrecht), mevrouw A. Oudejans (Student & Starter), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer I. Simşek (DENK), de heer M. Sungur (DENK), mevrouw S. Nolten (Bij1), de heer D. Bosch (PVV), en van de griffie de commissiegriffiers de heer J. Schueler en mevrouw F. Bouts en de commissie-
20 secretaris.

Middagvergadering

De voorzitter, de heer H. Bakker, en van het college de burgemeester mevrouw S. Dijkma, en voorts de leden: mevrouw M. Fattal (GroenLinks), de heer M. Koning (D66), de heer D. van Bergen (ChristenUnie), de heer B. van Steeg (CDA), de heer G.J. te Hoonte (VVD), mevrouw M. Al-Saqaff (VVD), mevrouw T. Meerding (VVD), mevrouw I Raaijmakers (PvdA), mevrouw H. Assen (PvdA), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), mevrouw L. de Vries (Partij voor de Dieren), de heer R. Maas (VOLT), mevrouw S. Nolten (Bij1) de heer G. Dijkstra (Een Utrecht), de heer S.
30 Gaillard (Stadsbelang Utrecht), mevrouw A. Oudejans (Student & Starter), de heer V. Stevens (Student & Starter), mevrouw Kendir (Student & Starter), de heer C. Bos (Stadsbelang Utrecht), de heer I Simşek (DENK), de heer M. Sungur (DENK), mevrouw S. Nolten (Bij1), de heer D. Bosch (PVV), en van de griffie de commissiegriffiers de heer J. Schueler, mevrouw F. Bouts en de commissiesecretaris.

Avondvergadering

De voorzitter, de heer R. Peters, en van het college de wethouder mevrouw R. Streefland en voorts de leden mevrouw M. Fattal (GroenLinks), mevrouw M. Deldjou Fard (GroenLinks), mevrouw B. van der Wilt (D66), de heer D. van Bergen, de heer
40 B. van Steeg (CDA), mevrouw I Raaijmakers (PvdA), mevrouw E. Kendir (Student & Starter), de heer M. van Heuven (Partij voor de Dieren), de heer G. Dijkstra

(EenUtrecht), de heer M. Sungur (DENK), en van de griffie de commissiegriffier de heer J. Schueler en de commissiesecretaris.

Verslag openbare vergadering commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën d.d. 6 oktober 2022

	Aanwezigen:	- 1 -
	1. Opening en mededelingen	- 2 -
	1a. Heropening	- 3 -
	1b. Heropening	- 3 -
50	2. Vaststellen van de agenda van 6 oktober	- 3 -
	3. Vaststellen van ingekomen agenderingen	- 3 -
	3.1 Raadsvoorstel vaststelling besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022	- 3 -
	3.2 Raadsvoorstel reactie op VRU Ontwerp regionaal risicoprofiel 2023 en inbreng beleidsplan 2024 – 2027	- 3 -
	3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven	- 3 -
	4. Vaststellen verslagen	- 3 -
	5. Toezeggingen/moties	- 4 -
60	6. Ingekomen stukken	- 4 -
	7. Raadsvoorstel vaststelling besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022	- 4 -
	8. Raadsbrief aard en omvang en aanpak van mensenhandel	- 31 -
	9. Raadsbrief evaluatie cameratoezicht	- 41 -
	10. Beantwoording SV 2022, nr. 90 over openbaar maken van persoonsgegevens bij zienswijzen na toestemming betrokkene 30-06-2022	- 50 -

Ochtendvergadering 6 oktober 2022

1. Opening en mededelingen

70 **De voorzitter** opent de vergadering om 10.00 uur en heet alle aanwezigen welkom. Hij licht toe dat de punten t/m 6 procedureel zijn. Daarna gaat de commissie de inhoud in.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) roept de partijen op aanwezig te zijn bij de bespreking van punt 11 om afspraken te kunnen maken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zal niet aanwezig zijn bij de bespreking van punt 11.

Mededelingen vanuit de commissie

De voorzitter deelt mee dat raadslid Meerding van de VVD hybride zal deelnemen aan deze vergadering bij de agendapunten 8 en 9.

80 **De heer Bosch** (PVV) heeft de raadsbrief Mensenhandel mede geagendeerd (punt 8 op de agenda). Hij zal daarbij niet aanwezig kunnen zijn om organisatorische redenen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zal vanmiddag op één agendapunt verstek moeten laten gaan en kondigt aan in de middag de vergadering op enig moment te zullen moeten verlaten.

Mededelingen vanuit het college

90 **Burgemeester Dijkstra** deelt mee namens de wethouder Financiën dat er dit jaar geen tweede begrotingswijziging wordt aangeboden rond deze tijd. Dat zal plaatsvinden aan het einde van het jaar. Dat is het moment waarop doorgaans de raad een derde begrotingswijziging verwacht.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) verneemt desgevraagd dat de burgemeester de achtergrond van deze mededeling nagaat. Zij zal de raad via de griffier via de mail hierover inhoudelijk informeren.

Middagvergadering 6 oktober 2022

1a. Heropening

De voorzitter, de heer Bakker, opent de vergadering omstreeks 14.00 uur, en heet alle aanwezigen welkom. Mevrouw Meering zal de vergadering over de punten 8 en 9 hybride bijwonen.

Mededelingen college

Geen.

Avondvergadering 6 oktober 2022

1b. Heropening

De voorzitter, de heer Peters, heropent de vergadering. Op de agenda staan nog ter afhandeling de punten 10 en 11. Punt 11 zal mogelijk in een besloten vergadering worden behandeld.

2. Vaststellen van de agenda van 6 oktober

De voorzitter constateert dat de commissie de agenda conform vaststelt. Hij licht toe dat het agendapunt 8 een doorgeschoven onderwerp is. De spreektijden van de desbetreffende vergadering zullen gehanteerd worden.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

De voorzitter leidt de bespreking in met de wensen kenbaar te maken.

3.1 Missen fatale termijn bezwaarprocedures

Geagendeerd door VVD, CDA en EenUtrecht voor één uur bespreking.

De volgende agendeerders melden zich ter vergadering: PvdA, PVV, VOLT, ChristenUnie.

3.2 Raadsvoorstel reactie op VRU Ontwerp regionaal risicoprofiel 2023 en inbreng beleidsplan 2024 – 2027

Het voorstel is één uur bespreking. De commissie gaat daarmee akkoord.

3.3 Sekswork, het advies van de commissie Sorgdrager

De agendeerders zijn: PvdA, GroenLinks, D66, Student & Starter, Partij voor de Dieren, Bij1, VVD, Stadsbelang Utrecht, DENK, ChristenUnie, VOLT, PVV, CDA.

EenUtrecht sluit zich daarbij aan. Dit staat op de commissieagenda voor een bespreking gedurende 2:00 uur.

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven.

De voorzitter deelt mee dat in dit kader geen onderwerpen zijn binnengekomen.

4. Vaststellen verslagen

2022-09-08 Concept verslag openbare vergadering commissie Veiligheid Bestuur en Financiën

Conform vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

Momenteel werkt het college op verzoek van de raad aan een actualisatie en aan een beter overzicht van deze lijst. De voorzitter verneemt dat de commissie bij de voorliggende lijst geen opmerkingen heeft.

6. Ingekomen stukken (afdoeningsvoorstellen) onder het werkterrein van de commissie

De voorzitter deelt mee dat de raad een afschrift van het antwoord heeft ontvangen op het volgende:

nr. 1 e-Mail van 10 juli 2022 inzake Stichting Drugsbeleid-Burgerberaad drugs 10-7-22

nr. 2 e-Mail van 10 juni 2022 deelname Utrecht aan ESG

De voorzitter deelt mee dat deze afdoeningsvoorstellen standaard op de agenda worden gezet.

De heer Te Hoonte (VVD) verneemt desgevraagd van **de voorzitter** dat deze e-mails in de overgangperiode alvast beantwoord zijn. In het vervolg zullen de antwoorden eerst dan worden gegeven nadat de commissie hiervan heeft kennisgenomen.

Hij verneemt desgevraagd dat de briefschrijvers een ontvangstbevestiging terugkrijgen met de mededeling dat het op de agenda wordt gezet van de eerstvolgende commissievergadering en dat het onderwerp in behandeling wordt genomen.

7. Raadsvoorstel vaststelling besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022

Burgemeester, Beleidsterrein: Openbare Orde en Veiligheid

De Algemene plaatselijk verordening Utrecht 2010 moet op onderdelen geactualiseerd en gewijzigd worden in verband met ontwikkelingen en regulier onderhoud. De beslispunten betreffen inhoudelijke en redactionele wijzigingen. Inhoudelijk worden twee artikelen gewijzigd: de kennisgevingstermijn van manifestaties gaat van 24 naar 48 uur waarbij rekening wordt gehouden met de maandag (punt 1b); Aan het experimentartikel wordt artikel 2:44 toegevoegd om het mogelijk te maken op termijn te komen tot een lokaal vuurwerkverbod (punt 1i). Het artikel rondom registratieplicht voor raamsekswerkers wordt geschrapt in verband met de uitspraak van de Raad van State (punt 1g).

De voorzitter leidt de bespreking in aan de hand van de annotatie bij de agenda (zie hierboven). De bespreking vindt plaats in twee termijnen.

De commissie

De heer Bosch (PVV) zal aan punt 1i geen steun geven. Hij benadrukt dat de problemen rond de jaarwisseling geen vuurwerkproblemen zijn maar gedragsproblemen. Hij heeft geen vertrouwen in de werking van een (lokaal) vuurwerkverbod.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat driekwart van de inwoners in Utrecht een vuurwerkverbod steunt al dan niet met aanvullende alternatieven.

De heer Bosch (PVV) verneemt in het interruptie debat dat **de heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) zijn informatie stoelt op een belevingsonderzoek. Hij vindt het op grond van die gegevens logisch een vuurwerkverbod in te voeren.

De heer Bosch (PVV) merkt op dat het alleen gaat om de laatste 6:00 uur in het oude jaar. De rest is al verboden. Hij vindt dat de mensen zich goed moeten realiseren waar het eigenlijk om gaat. Hij vindt in het onderzoek een valse tegenstelling zitten.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat het onderzoeksinstituut I&O gerenommeerd is. Hij schetst de problemen die in de laatste 6:00 uur van het

oude jaar ontstaan door vuurwerk. Hij vindt dat de PVV de meerderheid gijzelt met een minderheid. Hij vraagt de reactie van de heer Bosch daarop.

De heer Bosch (PVV) benadrukt dat het hem om de vrijheid gaat om vuurwerk af te steken. Hij bestrijdt dat mensen gewond raken van legaal vuurwerk; mensen raken gewond van illegaal vuurwerk.

Hij bevestigt richting **de heer Simsek** (DENK) dat mensen ook gewond kunnen raken van legaal vuurwerk. Als vuurwerk op een juiste manier wordt afgestoken, gebeuren er geen ongelukken mee. Zijn aandacht is vooral gericht op illegaal vuurwerk.

200 **De heer Koning** (D66) merkt op dat het onderzoek goed is uitgevoerd. Hij benadrukt ook richting de Partij voor de Dieren dat het vuurwerk al illegaal is door landelijke wetgeving. Hij vraagt of de heer Bosch dat met hem eens is.

De heer Bosch (PVV) is het eens met dit laatste deel van zijn betoog.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt of de heer Bosch het met hem deelt dat een initiatiefvoorstel is besproken vanuit een aantal fracties om tot een vuurwerkverbod te komen en dat dat geëindigd is met de conclusie nu eerst een normale jaarwisseling af te wachten voordat een lokaal vuurwerkverbod zou worden ingesteld. Hij vindt dat het voorliggende erg vooruitloopt op die normale jaarwisseling.

De heer Bosch (PVV) antwoordt dat dit correct is.

210 **De heer Te Hoonte** (VVD) vraagt of de heer Bosch het met hem deelt dat een APV verandering gebaseerd moet zijn op aangenomen beleid van de raad, en niet een voorsprong moet nemen op iets waarover de raad nog wacht op een evaluatie.

De heer Bosch (PVV) vindt dat een goede samenvatting van wat hij poogt te zeggen.

Hij vervolgt met op te merken dat zijn fractie het verbod laakt op serpentines (1j in het raadsvoorstel). Hij vraagt of de burgemeester kan aangeven hoe vaak een boete is uitgeschreven voor het strooien van confetti.

220 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) brengt voor het voetlicht dat het verbod ertoe heeft geleid dat op de gaypride-boten nagenoeg geen confetti is gebruikt. Hij vraagt of de heer Bosch ziet dat een dergelijk verbod ook kan werken.

De heer Bosch (PVV) antwoordt bevestigend; de raad heeft dit opgenomen in de APV.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) bevestigt dat het voorliggende een verwerking is van het besluit van de raad.

De heer Bosch (PVV) vraagt de burgemeester hoe de kleine verboden te handhaven zijn. Hij vindt dat een APV niet is voor de boodschap, of voor bewustwording. Hij vraagt of de burgemeester het daarmee eens is.

230 **De heer Gaillard** (Stadsbelang Utrecht) vindt het demonstratierecht een groot goed. Zijn fractie is van mening dat de gemeente zich moet beperken tot haar kerntaken. Hij vindt een kerntaak van de gemeente de bescherming van de grondrechten van de inwoners. Om die reden is hij er verbaasd over dat in het raadsvoorstel de kennisgevingstermijn van demonstraties van 24 uur naar 48 uur gaat. Hij vindt dat het demonstratierecht zoveel mogelijk gefaciliteerd moet worden. Demonstraties kunnen belangrijke zaken op de politieke agenda zetten. Klimaat-activisten, ontevreden boeren, studenten over studieleningen, black lives matter. Hij vindt dit belangrijke zaken die het verdienen om gehoord te worden.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de heer Gaillard de bijgevoegde evaluatie heeft gelezen. Hij heeft niet het gevoel dat het demonstratierecht wordt ingeperkt. Hij vraagt waarop de heer Gaillard zich baseert.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) stelt dat wanneer één demonstratie niet doorgaat vanwege deze verlenging, hij dat al één teveel vindt.

De heer Van Steeg (CDA) vindt dat terecht. Wanneer hij het goed heeft begrepen dan helpt deze verlenging voor de overheid om een demonstratie goed voor te bereiden. Bovendien zijn Ad hoc demonstraties nog steeds mogelijk. Hij vraagt of de heer Gaillard dat ook gezien heeft.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) antwoordt bevestigend. Hij zal daar later in zijn betoog op terugkomen. Hij vindt een aantal zaken zo zwaar wegen dat hij van mening is dat de raad dit niet moet doen.

Hij vervolgt zijn betoog in zijn termijn. Hij merkt op dat grondrechten en democratie in Utrecht de laatste jaren steeds vaker in het gedrang komen. Hij noemt het verbod op reclame voor fossiele brandstoffen. Hij noemt de restricties op huis-aan-huisbladen. Op het gebied van democratie loopt het al jaren niet altijd even soepel met de inspraak. Er zijn geen mogelijkheden voor referenda met een echte impact.

Hij verwacht dat de burgemeester en de heer Van Steeg zullen verwijzen naar het evaluatierapport en zullen wijzen op de positieve aspecten die in het pilot naar voren zijn gekomen. Hij verwacht dat ze zullen zeggen dat ze de langere termijn demonstraties alleen maar faciliteren.

Hij vindt dat de hoofdvraag in de evaluatie moet zijn: heeft de aanpassing geleid tot minder bereidheid demonstraties te houden? Is ook maar één demonstratie niet doorgegaan of bestaat de mogelijkheid in de toekomst?

Hij vraagt zich af welk signaal de gemeente geeft met de verandering van de kennisgevingstermijn 24 naar 48 uur. Hij vraagt de reactie van de burgemeester op deze vraag: hoe ziet hij dit?

De heer Koning (D66) merkt op dat D66 nog niet zeker is van de kwaliteit van dit voorstel. Hij staat open voor argumenten. Hij vindt het betoog van de heer Gaillard eenzijdig gericht. Hij hoort niet het argument dat het belangrijk is de burgemeester in staat te stellen demonstraties op een veilige en ordentelijke manier te laten organiseren. De gemeente heeft als taak de veiligheid voor de stad en voor de inwoners te waarborgen. Hij vraagt of de heer Gaillard dat erkent.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) antwoordt bevestigend. Hij vindt vooral de veiligheid van groot belang. Hij vindt de wijze van omgang hiermee deels een politieke keuze. Ook op een andere manier is na te gaan hoe de veiligheid te garanderen, door bijvoorbeeld meer inzet is op de handhavingscapaciteit.

Hij vervolgt zijn inbreng in zijn termijn. Hij merkt op dat Amsterdam wel 24 uur aanhoudt. Waarom kan dat dan niet in Utrecht? Hij is ervan overtuigd dat het gaat om politieke wil en politieke prioriteiten. Zijn prioriteit ligt op het handhaven van de 24 uren termijn.

Mevrouw Assen (PvdA) brengt de inbreng van de heer Gaillard op twee momenten met elkaar in verband: meer capaciteit en politieke wil. Zij vindt dat zijn uitspraak over de capaciteit zijn uitspraak over de politieke wil uitsluit.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) vindt de capaciteit ook deels een politieke keuze.

Mevrouw Assen (PvdA) benadrukt haar standpunt: handhaving en politiecapaciteit zijn nodig bij onder meer demonstraties.

De heer Gaillard (Stadsbelang Utrecht) is het daarover eens. Over handhaving gaat de gemeente; hij vindt wel dat dat anders moet. Hiermee rondt hij zijn bijdrage af.

Mevrouw Nolten (Bij1) merkt op dat demonstreren geen gunst is maar een recht. Hiermee haalt zij een uitspraak aan van de directeur van Amnesty International Nederland. Juist in tijden van maatschappelijke onrust is het van groot belang dat iedereen ruim baan krijgt voor vreedzame demonstraties. Zij vindt ook dat demonstraties te vaak gezien worden als een veiligheidsrisico in plaats van een mensenrecht dat zo goed mogelijk moet worden gefaciliteerd. Bovendien moeten wat haar betreft demonstranten de vrijheid krijgen om in te spelen op de actualiteit. Het systeem zou daarbij nooit leidend moeten zijn, maar volgend. Bij1 is daarom tegen het aanpassen van de kennisgevingstermijn van 24 naar 48 uur.

Dat er meer demonstraties bijkomen, vindt zij geen valide argument voor de verdubbeling van de termijn. Vaak worden demonstraties al 48 uur van tevoren gemeld. Het gaat om slechts enkele percentages verschil.

Mevrouw Assen (PvdA) legt de vraag voor of dit argument ook te gebruiken is als reden om juist vóór de 48 uur te zijn. Wanneer dit al vaak voorkomt is het kennelijk geen probleem in de praktijk.

Mevrouw Nolten (Bij1) begrijpt die redenering. Respondenten hebben in het pilot gezegd soms te moeten kunnen inspelen op de actualiteiten. 24 uur van tevoren geeft ruimte om dat te doen. Die kennisgevingstermijn mag geen reden zijn om een demonstratie niet te houden. Bij1 zegt die ruimte wel te geven; 88% neemt die 48 uur al.

Mevrouw Assen (PvdA) vindt in de geschetste situatie ruimte om coullance te betrachten bij de 24 uren termijn.

Mevrouw Nolten (Bij1) denkt dat coullance een oplossing is.

De heer Koning (D66) vindt dat juist geen goed idee. Zijn partij is van mening dat de gemeente non discriminatoir moet zijn als het gaat om de onderwerpen die wel of niet in aanmerking komen voor de ruimte voor een demonstratie. Hij vindt dat aanvragers te allen tijde gelijk behandeld moeten worden.

Mevrouw Nolten (Bij1) spreekt niet over een tegenstelling. Zij is daarover verbaasd.

De heer Koning (D66) noemt de coullance in dit verband. Hij vraagt welke demonstraties voorrang moeten krijgen in het door laten gaan.

Mevrouw Nolten (Bij1) vindt dat die coullance er altijd moet zijn. Het demonstratierecht staat voorop.

De heer Koning (D66) is het daarover eens.

De heer Te Hoonte (VVD) vindt alleen de omvang het waard om te onderscheiden welke wel en welke niet. Op onderwerp zou geen onderscheid gemaakt mogen worden. Hij vraagt of Bij1 daarover ook zo denkt.

Mevrouw Nolten (Bij1) stelt zich voor dat dit ook raakt aan de inbreng van mevrouw Assen. Zij dankt de heer Te Hoonte voor de opheldering.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met in te gaan op het argument in de stukken over de organisatorische ondersteuning van politie en gemeente die een stille tocht of een mars door de stad nodig hebben. Dat is niet een onderdeel van elke demonstratie. In Amsterdam is de kennisgevingstermijn 24 uur tenzij er sprake is van een stille tocht of Mars. Dan dient de demonstratie eerder aangemeld te worden. Zij vraagt daarom de burgemeester of in Utrecht onderzoek gedaan is naar het Amsterdams model, en zo nee of het college bereid is daar onderzoek naar te doen.

De gemeente zegt dat het uitblijven van een kennisgeving geen reden is om een demonstratie te verbieden of te ontbinden. Er wordt dan gesproken over een spontane demonstratie. Zij gaat in op de voorwaarden die dan gelden. Zij vindt de voorwaarden beperkend en intimiderend van aard. De politie mag wat haar betreft geen legitimatie vorderen van vreedzame demonstranten. Dat kan mensen ontmoedigen om aan de volgende demonstraties mee te doen. Ook dat wordt door Amnesty onderschreven. Zij vraagt of de burgemeester het met haar fractie eens is dat deze aanpak het demonstratierecht inperkt en ontmoedigt. Zij vraagt of de burgemeester wil toezeggen daarmee te stoppen. En wanneer ze dat niet wil of ze dat wil uitleggen. Wat doet de politie en de gemeente met de persoonsgegevens van de vreedzame demonstranten die om een ID worden gevraagd? Zij vraagt of Utrecht het manifest Demonstratierecht heeft ondertekend van Amnesty International. Zo niet vraagt zij de toezegging dat de gemeente dat gaat doen.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) maakt zich zorgen om de verlenging van de kennisgevingstermijn naar 48 uur. Zij hoort een aantal zaken die niet juist zijn: ook met de verlenging van de kennisgevingstermijn kunnen demonstraties kort van te voren gemeld worden. In die zin is het geen beperking van het demonstratierecht; het demonstratierecht is een grondrecht. Zij ziet dat de burgemeester en de gemeente hun best doen om dat grondrecht te beschermen.

Zij maakt zich zorgen over het afkoelingseffect. Zij refereert aan een desbetreffende uitspraak van de Nationale ombudsman in 2018. Demonstranten in spe ervaren een angst omeen demonstratie aan te melden en zelfs om te demonstreren. Dat houdt niet in dat dit een beperking is van het grondrecht. Dit is wel het bijeffect. Dat is in meerdere onderzoeken aangetoond.

Zij vindt dat de overheid demonstraties zoveel mogelijk moet faciliteren. Daarbij moeten ook de onbedoelde effecten van het beleid worden meegenomen.

Mevrouw Assen (PvdA) kan hier voor een groot deel in meegaan. Zij heeft die frustratie ook weleens als het gaat om stakingen. Mogelijk zit dit dieper geworteld in de Nederlandse cultuur.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) bevestigt die veronderstelling. Zij stelt dat alle voorschriften aan demonstraties effect hebben op mensen. De beleidsmakers moeten wat haar betreft daar goed naar kijken.

Amnesty International kwam zojuist al langs via mevrouw Noltén. Zij heeft gesproken met het College van de Rechten van de Mens en met heel veel organisaties die in Utrecht demonstreren. Ook zij maken zich zorgen over de verwarring die bij veel mensen bestaat over hun rechten. Het besef dat de overheid de burgers niet mag inperken in hun recht, is vaak niet aanwezig.

De heer Bosch (PVV) deelt dat de bereidheid tot demonstreren laag is. Hij ziet de oorzaak in het zoeken naar consensus en in het polderen. Hij vraagt of mevrouw Fattal dat met hem deelt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) bevestigt dat er veel factoren zijn waardoor Nederland een minder actieve protestcultuur kent. Dat was niet altijd zo. In de jaren 80 van de vorige eeuw had Nederland een actieve protestcultuur. En momenteel komt de protestcultuur weer in de buurt van de spirit van de jaren 80.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) noemt de boeren die de protestcultuur in Nederland wereldwijd op de kaart hebben gezet. EenUtrecht is het volkomen eens met de inbreng van mevrouw Fattal. Hij vraagt of het wellicht beter is dergelijke termijnen niet te benoemen en demonstranten die een demonstratie willen melden louter te

vragen of ze die zo vroeg mogelijk willen melden omdat dat plezierig is voor de gemeente voor de begeleiding van demonstratie. Hij is er voorstander elke termijn los te laten.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is het daarmee niet eens. Dat zegt ook de WOM niet en ook de Grondwet niet. De gemeente heeft de ruimte. Zij moet die wat haar betreft ook pakken. De termijn voor tijdsige aanmelding is voor de demonstranten ook plezierig. De demonstranten worden begeleid door politie, looproutes zijn af te stemmen, verkeersregelaars zijn in te schakelen, et cetera. Zij is voorstander van zo min mogelijk kennisgevingstermijn.

Zij vindt het ook van belang de demonstranten uit te leggen wat hun rechten zijn, bijvoorbeeld dat de demonstratie nog steeds mogelijk is, ondanks dat ze niet zouden voldoen aan de voorwaarden. Bovendien kan de gemeente meedenken met de demonstranten hoe zij gebruik kunnen maken van hun rechten. Van dat de gemeente dit al doet zijn veel mensen zich niet bewust.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt zich af waar mevrouw Fattal naar toe wil. De gemeente stelt de 48 uur voor juist om zoveel mogelijk te faciliteren. Wil zij terug naar 24 uur of wil zij de communicatie verbeteren? Daarin lijkt meer te zitten wanneer hij haar goed begrijpt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) wil graag de kennisgevingstermijn op 24 uur houden en ook hoe de communicatie te verbeteren is naar de organisatoren van demonstraties.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat dit onverlet de vrijheid van demonstratie is.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is het daarover eens.

De vraagstelling van de evaluatie was of de aanpassing van de kennisgevingstermijn bijgedragen heeft aan een ordelijker en veiliger verloop van demonstraties in Utrecht. Die conclusie trekt de evaluatie. Dat is haar punt niet. Zij focust zich op het effect op de demonstranten die een demonstratie willen organiseren. In meerdere onderzoeken blijkt dan een afkoelingseffect te bestaan. Dat is geen onderdeel van deze evaluatie. Daarover maakt zij zich zorgen.

De heer Van Steeg (CDA) verneemt desgevraagd van **mevrouw Fattal** (GroenLinks) dat aan de ene kant zij zich aansluit bij de inbreng van haar collega van Bij1: het merendeel van de demonstraties wordt al tijdig aangemeld. Er is een groep demonstraties die niet tijdig wordt gemeld; daarover maakt de gemeente zich zorgen. Het grondrecht zou moeten prevaleren in de afweging van belangen.

Zij vervolgt haar inbreng in haar termijn met in te gaan op het verminderde aantal demonstraties per jaar; dat aantal is momenteel lager dan vóór de pandemie. Zij vraagt zich af of het voorstel van de verlenging van de termijn echt nodig is en vraagt de burgemeester het voorstel nog even een jaar te laten rusten om te zien hoe de demonstratiecultuur in Utrecht zich herstelt na een aantal heftige coronajaren om dan volgend jaar te evalueren.

Mevrouw Assen (PvdA) is benieuwd naar het antwoord van de burgemeester.

Tegelijkertijd spreekt mevrouw Fattal over het herstel van de demonstratie-cultuur. Zij roept ertoe op daarop ook op andere manieren in te zetten. Zij gelooft er niet in dat dit alles valt of staat met de kennisgevingstermijn. Daarvoor is meer nodig.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) begrijpt de woorden van mevrouw Assen. Zij vindt het moeilijk om een groot gevolg te geven aan dit soort kleine wijzigingen. Feit is voor haar dat al deze kleine dingen bij elkaar een groot effect hebben. Zij vindt dat elke wijziging die aangebracht wordt in dat grote licht bekeken moet worden. Zij waakt voor de fundamentele wetgeving rondom het demonstratierecht.

De heer Koning (D66) kan de woorden van mevrouw Fattal goed volgen met uitzondering van het aantal demonstraties; zij gaf aan dat het aantal lager is. De cijfers van de bestuursadviseur van de burgemeester laten een ander beeld zien; die laten zien dat sinds 2020 toen de piek al lag bij 445 demonstraties per jaar, bijna drie keer zoveel is vergeleken met het aantal twee jaar eerder. In 2021 liep het aantal terug naar 200. Nu staat het aantal op 262. Kennelijk is er in de stad een grote behoefte om te demonstreren. Hij vraagt of mevrouw Fattal het ermee eens is in dat licht de aanmeldingstermijn van 24 uur te handhaven.

440 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) kan zich een ambtelijke piketdienst voorstellen gezien het aantal gemelde demonstraties, ook in het weekend.

De heer Te Hoonte (VVD) begrijpt de tijd die de gemeente nodig heeft voor de goede voorbereiding, tegelijkertijd is die 24 uurstermijn ook voor zijn fractie heel belangrijk. Hij oppert de mogelijkheid de 24 uurstermijn aan te houden en de organisatoren van demonstraties op te roepen om de 48 uurstermijn aan te houden. Hij vraagt hoe mevrouw Fattal daar naar kijkt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) bevestigt daarin ook zoekende te zijn. Wat haar betreft houdt het bestuur het op 24 uur. Wanneer dat niet haalbaar is vraagt zij het college de verlenging tot 48 uur nog een jaar uit te stellen. Wanneer dat niet mogelijk is, pleit zij ervoor in de verlenging naar 48 uur de organisatoren in spe van demonstraties op de website van de gemeente duidelijk te vertellen wat hun rechten zijn. En dat het afkoelingseffect zoveel mogelijk getemperd wordt.

450 **Mevrouw Noltén** (Bij1) dankt mevrouw Fattal voor haar bijval bij het betoog van haar fractie. Zij sluit zich aan bij haar extra verduidelijking. Zij deed de suggestie alleen een tocht of een mars eerder aan te geven. Zij vraagt of mevrouw Fattal daar heil in ziet.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt bevestigend. Zij pleit voor maatwerk. Zij vraagt de burgemeester hierop te reflecteren.

460 Zij vraagt wat de 48 uur betekenen voor demonstraties die zich niet tijdig melden.

Wat kan *niet tijdig melden* voor effect hebben op verplaatsing of beëindiging?

Daarnaast vraagt zij zich af wat de gemeente nu al doet om mensen die een demonstratie aanmelden op de hoogte te brengen van hun rechten.

Haar fractie is teleurgesteld over het niet instellen van een vuurwerkverbod komende jaarwisseling. Zij voorziet het enorme effect op de stad en op de hulpverleners. Er is veel draagvlak onder de inwoners voor een lokaal vuurwerkverbod. Zij vraagt haar collega raadsleden zich uit te spreken over een lokaal vuurwerkverbod.

Het is juist dat veel vormen van vuurwerk landelijk verboden zijn. Een lokaal vuurwerkverbod gaat om meer dan dat. Zij pleit voor een cultuuromslag.

470 **De heer Bosch** (PVV) vraagt of mevrouw Fattal het eens is met de PVV dat er in de periode van corona helemaal geen vuurwerk was en nog steeds dezelfde aantallen mensen in het ziekenhuis lagen, nog steeds veel overlast was, de politie de handen vol had. Hij vraagt of mevrouw Fattal het met hem eens is dat een vuurwerkverbod geen onderdeel is van de jaarlijkse onrust, de onlusten en het vandalisme.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) kan zich in een groot deel van de woorden van de heer Bosch vinden. Dat sluit ook aan bij wat zij probeert te zeggen: het gaat om een cultuuromslag. Het invoeren van een lokaal vuurwerkverbod kan er wel voor zorgen dat op termijn mensen er minder aan gewend zijn dat er zomaar vuurwerk afgestoken kan worden en dat naar zij hoopt die trend neerwaarts is.

De heer Bosch (PVV) vraagt wat mevrouw Fattal denkt over hoe goed een lokaal-verbod gaat werken wanneer de consument het nog kan kopen in omliggende steden en kan afsteken in de eigen gemeente.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) betreurt het dat er geen landelijk vuurwerkverbod is ingesteld. De vraag is dan wat Utrecht kan doen om de Utrechters en de zorg- en hulpverleners te beschermen.

De heer Maas (VOLT) vraagt hoe mevrouw Fattal in Utrecht een cultuuromslag wil vormgeven.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) licht toe dat het gaat om gewenning aan het in de lucht schieten van troep rond Oud & Nieuw. Die cultuur wil zij veranderen. Dat is niet van de ene op de andere dag te realiseren. Met een verbod is gezamenlijk te leren dat een jaarwisseling ook anders is te vieren. Zij noemt in dit verband muziekshows, georganiseerde kleinschalige vuurwerkshows zonder groot effect op gezondheid en milieu.

Mevrouw Assen (PvdA) kan ver meegaan in het betoog van mevrouw Fattal. Zij vraagt wat de boodschap is naar de mensen die die overlast niet ervaren; los van de impact op natuur, gezondheid, mensen, dieren.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) begrijpt dat goed; een grote groep Utrechters steekt graag vuurwerk af en ziet dat niet als overlast. De taak van de volksvertegenwoordigers is de verschillende belangen tegen elkaar af te wegen. De raad heeft meer zaken verboden, zoals geluidsoverlast van festivals, op terrassen, van feesten in de binnenstad. Sommige mensen genieten daarvan en anderen hebben daar last van - de raad zal die belangen tegen elkaar moeten afwegen.

De heer Te Hoonte (VVD) wil graag de reactie van mevrouw Fattal op zijn inbreng over de normale jaarwisseling zoals ingebracht bij het initiatiefvoorstel. Op die normale jaarwisseling lijkt nu vooruitgelopen te worden. Is dit het juiste moment om ditzelfde voorstel in te brengen?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt dat zij vindt dat dit het juiste moment is, juist omdat stappen zijn gezet tot een vorm van vuurwerkverbod in de afgelopen jaren, zowel landelijk als in Utrecht. Dit is het moment om landelijk en in Utrecht het gesprek te voeren over de wenselijkheid van vuurwerk rondom de jaarwisselingen. Zij is blij met de aanpassing via het experiment-artikel. Zij vindt dat het stadsbestuur daar in ieder geval iets mee moet doen.

De heer Koning (D66) merkt op dat een totaalverbod niet mogelijk is voor de verkoop. Hij merkt op dat dit op gespannen voet staat met de handhaving. Hij noemt in dit verband de vuurwerkvrije zones en de handhaving daarvan. Hij noemt de handhaving van de knallen van illegaal vuurwerk in de parken. Hij vraagt mevrouw Fattal hoe zij de handhaving voor zich ziet van een lokaalverbod bovenop wat landelijk al verboden is.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) begrijpt de vraag en deelt de zorg. Er is een gebrek aan capaciteit als het gaat om handhaving, ook bij de politie. Zij beschrijft de gevolgen van de onrustige viering van Oud & Nieuw nu. Zij bevestigt dat het lastig te handhaven is.

De heer Koning (D66) begrijpt dat de partijen het eens zijn over de druk op de handhaving. Hij schetst de situatie die is ontstaan door de verboden en legt de vraag voor of mevrouw Fattal het eens is met hem dat de inzet vooral gericht moet zijn op de aanpak van het gevaarlijke vuurwerk. Hij pleit ervoor mensen gebruik te laten maken van het niet-gevaarlijke vuurwerk.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) waakt voor valse tegenstellingen: de burgemeester kan bepalen waarop extra inzet gepleegd moet worden. Zij blijft daar altijd verantwoordelijk voor. Zij denkt dat ook deze vormen van vuurwerk die de heer Koning beschreef als ongevaarlijk, gevaarlijk kunnen zijn voor mensen en zeker ook effect hebben op het milieu. Om die reden pleit zij voor een totaalverbod.

De heer Koning (D66) vraagt in hoeverre het hier dan gaat om symboolpolitiek.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) antwoordt ontkennend. Zij houdt vast aan haar streven tot een cultuuromslag te komen. Zij pleit voor het zetten van de toon als het gaat om de viering van de jaarwisseling. Het afsteken van dingen die gevaarlijk kunnen zijn wil zij minder normaal maken. Zij vindt dat geen symboolpolitiek.

De heer Bosch (PVV) vraagt hoe mevrouw Fattal legaal en illegaal wil scheiden in de handhaving.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) schetst andere projecten rond handhaving en aange-toond effect daarvan, inclusief de leeftijdsgrens voor alcohol.

De heer Bosch (PVV) verwacht dat door verboden extra illegaal vuurwerk in de handel terecht zou komen, waardoor jongeren in contact komen met onveilig vuurwerk. Nu is er nog invloed op hoe veilig het vuurwerk is dat ze afsteken.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) begrijpt de woorden en de zorgen van de heer Bosch. Haar partij is niet echt een voorstander van verbieden. Zij vindt dat die zorg meege-nomen moet worden in het uitwerken van het lokaal vuurwerkverbod en het evalue-ren van een lokaal vuurwerkverbod.

Punt van orde

De voorzitter vraagt de raadsleden na te gaan in hoeverre zij kunnen clusteren en aansluiten bij wat andere partijen al hebben ingebracht.

Voortzetting van het debat

De heer Van Steeg (CDA) legt de vraag voor aan mevrouw Fattal hoe de traditie *viering jaarwisseling* op een andere manier vorm te geven is. Hij denkt bijvoorbeeld aan een vuurwerkshow in wijken, gezamenlijk met bewoners. Zou het goed zijn vooral in die richting te denken en minder in de richting van het vuurwerkverbod?

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is het eens met de heer Van Steeg. Zij denkt daarbij ook aan het gesprek met de bewoners over hoe zij de jaarwisseling willen inrichten om het draagvlak voor handhaving te vergroten.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt hoe het is gesteld met de uitvoering van de eerdere brief die de burgemeester aan de raad heeft gestuurd.

Punt van orde

De heer Te Hoonte (VVD) merkt op dat de partiële herziening van de APV bedoeld is om het beleid dat de raad heeft vastgesteld vast te leggen in de APV. Dan gaat het om een uitvoering van wat al is vastgesteld; dat levert weinig discussie op.

Blijkbaar zijn in deze commissie allerlei andere verzoeken met de idee dat dit niet de uitwerking is van wat is vastgesteld. Dan zal de geraamde tijd niet voldoende zijn. Hij is er geen voorstander de vuurwerkdiscussie te voeren.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat dit de eerste keer is dat gesproken wordt over de door het college toegezegde uitwerking van wat het college overnam van de raad. Hij vindt dit het juiste moment om er over te spreken.

De voorzitter stelt voor korte vragen te stellen en korte antwoorden te geven en te proberen aan te sluiten bij wat al is gezegd.

Voortzetting van het debat

Mevrouw Fattal (GroenLinks) merkt op duidelijk te hebben gemaakt hoe haar partij staat tegenover een lokaal vuurwerkverbod. Zij is blij dat het experiment-artikel nu is uitgebreid. De raad heeft een extra instrument. Zij vraagt haar collega raadsleden stil te staan hoe zij tegenover alle versies staan van een lokaal vuurwerkverbod.

Ze gaat kort in op darkrooms. Die worden nog steeds gezien als seksinrichting. Zij blijft dat vreemd vinden. In darkrooms zit geen bedrijfsmatig element. Zij vraagt de burgemeester waarom die keuze wordt gemaakt. Zij vraagt of de gemeente ook andere instellingen controleert waarbij hygiëne en minderjarigheid een rol speelt. Zij roept ertoe op dat op een secure manier te doen zonder onterecht onderscheid te maken tussen instellingen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) sluit zich aan bij alles wat gezegd is over de kennisgevingstermijn van demonstraties. Hij deelt de teneur van ontevredenheid over de 48 uur.

Zijn fractie is blij dat het verbod op serpetines wordt doorgevoerd in deze APV. Dat was ook naar aanleiding van een motie van zijn partij.

Hij sluit zich aan bij GroenLinks als het gaat om zijn ontevredenheid over wat is geschreven over het vuurwerkverbod. Hij gaat daarvoor terug naar 10 juni 2021. Er zou destijds een vuurwerkverbod komen. Ondertussen treuzelt het gemeentebestuur maar door. Hij ziet die treuzel ook bij de burgemeester. Hij schetst het bestuurlijke proces en zijn fractie vindt dat op zijn minst bijzonder. Met het voorliggende raadsvoorstel lijkt de burgemeester te wachten op actie vanuit de raad. Hij wil die actie wel graag ondernemen. Hij legt de vraag voor bij de burgemeester of het gemeentebestuur bij de komende jaarwisseling het lokaal vuurwerkverbod zal kunnen realiseren.

De heer Te Hoonte (VVD) merkt op dat er niet per definitie een meerderheid is, er geen raadsvoorstel is, het overnemen van een initiatiefvoorstel voor hem een nieuw bestuurlijk middel is. Hij stelt voor het dan in stemming te brengen en dan kan iedereen zeggen wat hij van dat voorstel vindt. Hij zou het goed vinden ook stil te blijven staan bij de andere meningen in de raad.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) is het daarover volstrekt eens. De raad zal in actie moeten komen om een vuurwerkverbod te realiseren.

De heer Koning (D66) merkt op dat de raad zich niet in meerderheid heeft uitgesproken in het verleden voor een lokaal vuurwerkverbod. Hij vindt het een vreemde schets van zaken.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) licht toe dat zijn fractie met een initiatiefvoorstel kwam. Daarover is een debat gevoerd met de raad. Vervolgens gaf het college aan in een brief of in de beantwoording op schriftelijke vragen te gaan werken aan lokaal vuurwerkverbod en dat te gaan doen voor de jaarwisseling 2022/2023. Hij refereert daaraan. In het voorjaar van 2022 zou de raad daarvoor een voorstel krijgen. Dat werd 5 juli. Dat is feitelijk de gang van zaken.

De heer Koning (D66) bevestigt deze lezing. Nu ligt het voorstel er wel. Hij stelt voor daarover te spreken. Hij kijkt ook uit naar het debat volgende week.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) werpt tegen dat dat voorstel er niet ligt; het college zegt alleen maar een experimenteer-artikel mogelijk te maken zonder daaraan een datum te koppelen. En dat terwijl het college had gezegd een voorstel te zullen schrijven voor een vuurwerkverbod voor consumenten met ingang van de jaarwisseling 2022/2023. Het voorstel dat nu voorligt, is een vuurwerkverbod ooit mogelijk te maken meer als een experimenteer-artikel. Hij pleit ervoor dat partijen

zich uitspreken over al of niet een vuurwerkverbod om op basis daarvan een wel-overwogen motie in te dienen zo dat die een meerderheid haalt.

De heer Te Hoonte (VVD) keert zich tegen deze opzet van de partiële herziening.

630 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) merkt op dat de heer Te Hoonte zijn teleurstelling goed weergeeft. Ook hij betreurt het dat de raad het moet doen met een partiële herziening. Hij had gedacht en gehoopt dat er een mooi voorstel van het college zou liggen voor de komende jaarwisseling met daarbij ook aangegeven hoe het te handhaven is, en hoe de alternatieve viering vorm te geven. Hij benadrukt dat de meerderheid van de bewoners wel een vuurwerkverbod wil.

De heer Te Hoonte (VVD) houdt dat laatste voor mogelijk. Hij pleit ervoor het deel over consumenten vuurwerk uit het voorstel te halen en dat het college een ordentelijk voorstel doet over hoe het college het ziet. Dan moet de raad wat hem betreft zich uitspreken. Hij vraagt hoe de heer Van Heuven dat ziet.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) merkt op dat het belevingsonderzoek zijns inziens wel degelijk representatief is. Slechts 18% is faliekant tegen.

640 **De heer Bosch** (PVV) gelooft niets van de beweerde representativiteit. Wat hem betreft zijn de mensen die bereikt zijn, de usual suspects. Hij vraagt of de heer Van Heuven die mening deelt.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) antwoordt ontkennend. Hij stelt dat de heer Bosch nu voor de tweede keer fake nieuws verspreidt over een representatief onderzoek.

De heer Bosch (PVV) vraagt of de heer Van Heuven gezien heeft dat de respondenten uit alle wijken kwamen. Of heeft hij gezien dat de respondenten vooral uit Utrecht Oost kwamen? Hij vraagt hoe de heer Van Heuven dit heeft vastgesteld.

650 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) merkt op dat de raad een onderzoek heeft laten uitvoeren door een goed onderzoeksbureau dat een goed onderzoek heeft opgeleverd waarbij hij informatie ziet en naar voren haalt.

De heer Bosch (PVV) vraagt waar in het onderzoek hij kan zien dat de respondenten over de hele stad verspreid en bereikt zijn zonder dat dat selectief is gebeurd. Hij noemt *het geloven van dit onderzoek* "fake nieuws".

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) noemt onder meer de leeftijdsgroepen, met ook de leeftijdsgroep waarin vuurwerk populair is.

660 **Mevrouw Assen** (PvdA) vindt het kwalijk dat de PVV het onderzoek in twijfel trekt. Soms neemt de raad een standpunt in waarvan de raad vindt dat het goed is om dat te doen zonder dat het gedragen wordt door de meerderheid. Nu wordt de meerderheid uit het onderzoek aangehaald om te beargumenteren dat wat die meerderheid zegt, gedaan moet worden. Zij vindt dat ook naar de minderheid gekeken moet worden en hoe daarmee om te gaan.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) licht toe dat het onderzoek laat zien dat er een cultuurverandering gaande is; mevrouw Fattal refereerde daaraan.

Hij bevestigt dat niet alleen afgestaan moet worden op dit onderzoek; er is ook nog een medische sector, er zijn allerlei milieuverenigingen, allerlei politiewoordvoerders die ook voor een vuurwerkverbod pleiten.

Mevrouw Assen (PvdA) gelooft ook dat de cultuurverandering al gaande is. Zij vraagt waarom dit per se voor deze jaarwisseling moet.

670 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) was het nog liever geweest wanneer het de vorige jaarwisseling betrof. En recentelijk heeft Utrecht twee jaarwisselingen meegemaakt zonder vuurwerk vanwege Covid. Hij pleit ervoor dat patroon door te zetten in plaats van te blijven twijfelen.

Mevrouw Assen (PvdA) deelt de perceptie niet als waren de laatste jaarwisselingen zonder vuurwerk. Dat was zeker niet de realiteit in Zuilen.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) ziet ook dat het afgelopen jaar vuurwerk werd afgestoken; de boodschap was dat vuurwerk verboden was. Hij herhaalt zijn opvatting over het ontbreken van een duidelijke uitspraak over een vuurwerkverbod. Hij brengt het gebrek aan middelen ook in verband met het lastige aan de handhaving.

De heer Bosch (PVV) zag ook geen rustige jaarwisseling. Hij herhaalt zijn stelling over het verbod en het desalniettemin afgestoken vuurwerk.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) bevestigt dat vorig jaar vuurwerk is afgestoken. Dat neemt niet weg dat heel veel respondenten die jaarwisseling een stuk prettiger gevonden. Hij benadrukt dat handhaven gemakkelijker is geworden omdat al het vuurwerk niet meer mag.

De heer Bosch (PVV) gaat opnieuw in op het gebrek aan handhaving.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) brengt in dat gehandhaafd *kán* worden en dat gehandhaafd wordt; hij bevestigt dat het moeilijk blijft.

Hij vervolgt zijn inbreng met in te gaan op het ontbreken van een landelijk verbod. Hij zou het plezierig vinden wanneer het college zich niet afhankelijk maakt van het kabinet en zelf in actie komt, net zoals in Amsterdam en Rotterdam gedaan is. Hij is benieuwd te vernemen of een meerderheid in de raad een lokaal vuurwerkverbod wil.

De heer Koning (D66) vraagt wat het lokale vuurwerkverbod in Amsterdam en Rotterdam heeft opgeleverd aan minder incidenten, minder slachtoffers. Dat blijkt niet uit de cijfers. Of beschikt de heer Van Heuven over andere cijfers?

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) heeft die cijfers niet paraat. Hij kan op die vraag geen antwoord geven. Met een vuurwerkverbod kunnen mensen elkaar aanspreken op gedrag. Hij merkt op dat in Utrecht alleen al voor 200.000 euro schade is in de openbare ruimte als gevolg van vuurwerk. Hij vindt dat zeer onacceptabel. Dat bedrag is beter in te zetten voor andere dingen zoals handhaving van het vuurwerkverbod. Hij somt de kosten op die gemoeid zijn met het afsteken van vuurwerk. Hij vraagt de burgemeester of er ruimte is in het bedrag van 200.000 euro om de capaciteit voor handhaving rond Oud & Nieuw te verbeteren.

De heer Koning (D66) merkt op dat dit in de kern niet gaat om wat een lokaal vuurwerkverbod extra zou kunnen doen ten opzichte van het landelijk vuurwerkverbod. Het gaat nu om het moedwillig vernielen en in de brand steken van auto's. Wat zal een lokaal vuurwerkverbod nog toevoegen om die vernieling aan te pakken?

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) is in de tussentijd geïnformeerd over wat het vuurwerkverbod heeft opgeleverd in Amsterdam: de helft minder schade dan zonder verbod.

De heer Koning (D66) merkt op dat dat een van de eerste jaren was met het landelijk vuurwerkverbod; hij vraagt wat de heer van Heuven daarvan kan afleiden. Het landelijk vuurwerkverbod heeft een veel grotere reikwijdte.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) legt de vraag voor waarom het stadsbestuur het dan niet zou doen. Hij schetst de politieke situatie en de stemming onder de bevolking. Hij pleit voor reparatie van het landelijk beleid. Amsterdam staat los van het landelijk beleid.

In reactie op de desbetreffende vraag van **de heer Bosch** (PVV) benadrukt **de heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) dat ook siervuurwerk schade kan veroorzaken.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt de Partij voor de Dieren of die partij pleit voor het indienen van een postzegelmotie om het Rijk op te roepen een landelijk verbod in te voeren voor de komende jaarwisseling.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) vindt dat een goed punt. Hij ziet veel liever een landelijk vuurwerkverbod. Hij verwacht dan ook middelen vanuit het landelijk bestuur.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de Partij voor de Dieren samen met Stadsbelang Utrecht een postzegelmotie wil maken richting de regering.

730 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) antwoordt bevestigend. Des te meer signalen des te beter. Hij is blij met de lobby van de burgemeester voor een landelijk vuurwerkverbod samen met Den Haag, Rotterdam en Amsterdam. Zolang dat landelijk vuurwerkverbod er niet is, pleit hij voor een lokale reparatie.

Op de desbetreffende reactie van **de heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) bevestigt **de heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) dat ingezet moet worden op een gedragen signaal vanuit de raad voor een landelijk vuurwerkverbod. Hij licht toe dat dat één van de doelen was van het initiatiefvoorstel. Daarom was hij ook blij met de overname van het idee door het college.

740 **De heer Simsek** (DENK) sluit zich aan bij de vraag van de heer Bos naar een postzegelmotie. Hij valt de heer Van Heuven bij. Hij attendeert op de inbreng van de verschillende experts.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) versterkt het punt van de heer Simsek met te refereren aan zijn vraag aan de fracties om zich vandaag uit te spreken over hoe om te gaan met vuurwerk vanaf nu tot in de toekomst.

Mevrouw Noltén (Bij1) is ook voorstander van een lokaal vuurwerkverbod.

Punt van orde

De heer Te Hoonte (VVD) vindt dat dit debat niet thuishoort in dit kader aangezien dit een bevestiging is van wat de raad heeft vastgesteld. Dit onderwerp had afzonderlijk geagendeerd kunnen worden.

750 **De voorzitter** merkt dat breed de behoefte bestaat dit debat wel te voeren ook als gevolg van eerdere voorstellen die daarvoor zijn gedaan.

Voortzetting van het debat

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) ziet graag in de APV een verbod op terrasverwarming geregeld, zeker in het licht van de dure energie prijzen en de toenemende klimaatcrisis en de geopolitieke spanningen. Hij vraagt of de burgemeester bereid is dit te onderzoeken: of en hoe terrasverwarming is te verbieden en of zij bereid is daarover te rapporteren aan de raad.

760 **De heer Te Hoonte** (VVD) merkt op dat terrasverwarming recentelijk nog uitgebreid besproken is in de commissie EDW. Daar bleek geen meerderheid voor een verbod. Hij vindt dat de juiste weg. Dan is via de woordvoerders duurzaamheid daarover eerst een goed gesprek te voeren om dan te komen met een mogelijke motie. Hij vraagt of de heer Van Heuven dat met hem deelt.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) antwoordt ontkennend en verwijst naar zijn vraag. Hij rondt daarmee zijn inbreng af.

Schorsing en hervatting van de vergadering

De heer Te Hoonte (VVD) herhaalt zijn wijze van benaderen van deze partiële herziening: nagaan of zaken die de raad heeft besloten goed zijn verwerkt. Vanuit dat perspectief heeft zijn fractie op vier onderwerpen een reactie:

Met betrekking tot darkrooms begrijpt zijn fractie de wijze waarop dit is verwerkt. Het lijkt alsof de informatie die overlegd moet worden over het bedrijfsplan minder is en dat sneller een vergunning wordt gegeven dan voor een seksinrichting. Dat opent deuren richting misstanden en fraude. Daarop moet wat zijn fractie betreft de gemeente goed controleren. Hij krijgt graag van de burgemeester de reactie over hoe zij hiermee in de praktijk denkt om te gaan.

De wijziging van de kennisgeving van demonstraties kwam al uitgebreid aan de orde. Hij begrijpt de wens vanuit het college om voor zoveel mogelijk demonstraties meer tijd te hebben die goed voor te bereiden, maar hij voelt ook mee met de geluiden over de beperking die mee kan komen met de oprekking van de termijn. Zijn fractie worstelt daar nog mee. Zijn fractie is benieuwd naar de reactie op de eerder gestelde vragen vanuit het college. Hij kan zich voorstellen die 24 uur vast te houden maar mensen te stimuleren de aanvraag 48 uur van tevoren te doen zo dat de regeling werkbaar is.

De registratieplicht vooral raamsekswerkers en het schrappen van de registratieplicht uit de APV heeft te maken met een uitspraak van de Raad van State. Dat zal uiteindelijk ook in de landelijke Wet Regulering Sekswork moeten blijken of dit de werkwijze is die past. Hij heeft in dat opzicht aandacht voor de nodige aanpassing op landelijk niveau.

Zijn fractie was verbaasd over de opname van het vuurwerk in het voorstel. Deze raad heeft nog niet expliciet besloten voorstander te zijn van een verbod op consumentenvuurwerk. Landelijk zijn er al inperkingen gedaan waarover bij een normale jaarwisseling nog niet de positieve dan negatieve effecten zijn vastgesteld. In zijn beleving zou het stadsbestuur die normale jaarwisseling afwachten. Hij is verrast over dit artikel. Dit gaat volgens de VVD te snel. Hij ziet liever een expliciet voorstel voor hoe het vuurwerkverbod al dan niet in de APV verwerkt wordt. Wanneer dat een experimenteerartikel is, stelt hij zich voor dat daarbij ook de wens bijhangt een experiment uit te voeren. Zo zit de VVD hierin. Hij ziet beweging in het vuurwerk; knalvuurwerk zit al in een andere hoek dan siervuurwerk. Hij kan zich ook het argument indenken van de heer Bosch van de PVV dat een verbod nog niet leidt tot niet afsteken van knalvuurwerk. Zijn fractie worstelt met dit artikel zoals nu is opgenomen. Hij vraagt de reactie van het college op de vraag of dit mogelijk is via een meer ordentelijke weg dan via deze partiële herziening.

Mevrouw Assen (PvdA) sluit zich aan bij het punt van de VVD over het schrappen van de Wet Registratie Seksworkers. Dit is niet langer het middel bij een legaal beroep om misstanden tegen te gaan. Zij is blij dat Utrecht daar vanaf ziet, in lijn met de commissie Sorgdrager.

Zij zou op elke verlenging van een kennisgevingstermijn kritisch zijn; ook nu en ook vanwege de argumenten gewisseld in het debat met GroenLinks. Haar fractie wil op geen enkele manier een vermindering van de protestbereidheid als bijeffect krijgen. Zij vindt het zeker positief wanneer bewoners het grondrecht uitoefenen. Zij wacht het antwoord van de burgemeester af. Het aantal demonstraties groeit ook minder hard dan in de afgelopen jaren.

Zij neemt er afstand van dat de verlenging van de kennisgevingstermijn een bewust gekozen politiek middel is om manifestaties te ontmoedigen.

Met betrekking tot het experimenteerartikel over het vuurwerkverbod is haar fractie ervan overtuigd dat de cultuuromslag door de hele stad heen al gaande is. Zij ervaart dat ook met GroenLinks en de Partij voor de Dieren. Haar fractie twijfelt eraan of een lokaal vuurwerkverbod zal helpen; zij verwijst naar de desbetreffende inbreng van andere fracties.

De heer Bosch (PVV) verneemt desgevraagd van **mevrouw Assen** (PvdA) dat zij in zijn algemeenheid zegt dat het voor een handhavende dienst gemakkelijker is om te handhaven wanneer al het vuurwerk verboden is. Dat staat los van het gegeven dat nog steeds mensen zich er niet aan houden.

De heer Bosch (PVV) verneemt desgevraagd van **mevrouw Assen** (PvdA) dat zij niet de illusie heeft dat wanneer alle vuurwerk is verboden, het knallen zal ophouden.

De heer Simsek (DENK) merkt op dat een vuurwerkverbod de cultuuromslag zal versterken. Hij vraagt of mevrouw Assen dat met hem eens is.

Mevrouw Assen (PvdA) weet dat niet. Ze kan zich ook voorstellen dat sommige mensen er meer geharnast in gaan zitten. Zij bevestigt richting de heer Simsek dat een verbod een normstelling is. Zij denkt dat de cultuuromslag ook op een andere manier kan plaatsvinden dan alleen via normstelling.

Richting de **heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) licht **mevrouw Assen** (PvdA) toe niet te weten wat zij nodig heeft om voorstander te zijn van een lokaal vuurwerkverbod. Haar fractie is van mening dat de landelijke politiek hierin aan zet is.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) is het daarover hartgrondig eens.

De heer Simsek (DENK) verneemt desgevraagd van **mevrouw Assen** (PvdA) de bevestiging dat het goed is zelf actie te ondernemen om een signaal te geven aan Den Haag. Zij benadrukt richting hem dat een lokaal vuurwerkverbod alleen gedaan moet worden als het effectief is. Hiermee rondt zij haar inbreng af.

De heer Maas (VOLT) steunt de Partij voor de Dieren in zijn oproep en de heer Bos in zijn postzegelmotie. Hij vertelt over zijn bezoek aan Noordwest waar hij van bewoners te horen kreeg hoe zij willen omgaan met veranderingen in hun wijk. Hij concludeerde daaruit dat het stadsbestuur daarvan veel kan leren als het gaat om cultuuromslag en het creëren van draagvlak. Het zou helpen wanneer die opvattingen worden toegepast op deze casus.

Zijn fractie ondersteunt een verbod.

Hij vraagt zich af of het probleem wel zo groot is als het nu lijkt als het gaat om de verlenging van de kennisgevingstermijn. Verlengen lijkt hem niet per se nodig, vooral niet wanneer maatwerk te leveren is, en vooral niet wanneer dat ervaren kan worden als een inperking van het demonstratierecht.

De heer Koning (D66) verneemt desgevraagd van **de heer Maas** (VOLT) dat hij niet kan beoordelen of de verlenging van de termijn als een inperking wordt ervaren van de demonstratievrijheid. Voor hem speelt veel meer de vraag wat opgelost gaat worden met de verlenging van de termijn. Wanneer die verlenging wordt toegepast, is hij er voorstander van dat goed te evalueren.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) verneemt desgevraagd van **de heer Maas** (VOLT) dat ook hij van mening is dat als bijeffect van de verlenging van de termijn een afkoelingseffect kan optreden. Daarom spreekt hem maatwerk ook aan.

Mevrouw Nolten (Bij1) verneemt desgevraagd dat **de heer Maas** (VOLT) zich kan vinden in het voorstel van Bij1 een uitzondering te maken voor een optocht of een mars en zij vernam van hem dat hij daaraan refereerde.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat weinig in de raad gesproken wordt over de handhavingscapaciteit. In dat licht vindt hij het belangrijk stil te staan bij dit onderwerp. Hij spreekt waardering uit voor de handhavers.

870 Hij begrijpt dat de 48 uur nodig is voor een goede voorbereiding. Aan de andere kant begrijpt hij ook de oproep zich niet te laten leiden door de indruk bij de bevolking als wordt het demonstratierecht beperkt. Hij vindt het in dat licht belangrijk aandacht te hebben voor de communicatie. Hij vraagt de burgemeester hoe zij ervoor gaat zorgen dat het voor iedereen heel duidelijk is dat demonstreren altijd mag in Utrecht. Hij legt de vraag voor wat met de verbeterpunten gaat gebeuren; is het verstandig dit door te voeren met de zes verbeterpunten die genoemd zijn? Hij vindt het onduidelijk of daaraan gewerkt is. Hij vindt het ook jammer dat daarop niet verder is ingegaan. Hij krijgt hierop graag de reactie van de burgemeester. Hij vraagt naar het effect van het schrappen van de registratieplicht voor sekswerkers op het komende prostitutiebeleid.

880 Gesproken is over het verbod op serpentines. Hij vindt dat schieten met een kanon op een mug. Dit zou niet in de APV geregeld moeten worden. Ook zijn fractie worstelt met het vuurwerkverbod. Hij is het er over eens dat toegewerkt moet worden naar een cultuurverandering. Hij begrijpt niet waarom dit wordt geregeld met een experimenteerartikel in de APV. Hij sluit zich in dat opzicht aan bij de inbreng van de heer Te Hoonte van de VVD. Wat hem betreft is de lijn na te gaan hoe dit samen te organiseren is met mensen in de wijk: een nieuwe traditie op een mooie manier vormgeven. Hij vindt de nu gekozen manier onhandig. Hij stelt voor dat debat nog een keer goed te voeren in deze raad. Hij hoopt dat de burgemeester daarop kan reageren.

890 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) begrijpt de inbreng van de heer Van Steeg over de wijk ingaan. Hij vraagt of de heer Van Steeg van mening is dat dat in de afgelopen decennia onvoldoende is gebeurd.

De heer Van Steeg (CDA) is het er over eens dat genoeg genoeg is. Hij ontkent dat voldoende is geprobeerd om op wijkniveau samen zaken te organiseren. Hij is er nog niet van overtuigd dat een lokaal verbod gaat helpen. Hij herhaalt dat toegewerkt moet worden naar de verandering in de traditie.

900 **De heer Koning** (D66) vindt de inbreng van de heer Van Steeg een goede voorzet voor een oplossing in het vuurwerkverbod. Ook hij ziet de houding in de stad ten aanzien van vuurwerk veranderen. Hij herhaalt zijn standpunt met betrekking tot het lokaal vuurwerkverbod. Hij vindt het niet handhaafbaar en buitenproportioneel ten opzichte van de eerder gemaakte afspraken in de raad – de motie uit 2017 over het stapsgewijs veranderen van de vuurwerktraditie, breed ondertekend. Hij is het eens met heer Van Steeg dat het stadsbestuur daar nog onvoldoende voor doet. D66 stelt voor volgende week bij de behandeling van deze voorliggende APV dat deel van het voorstel te schrappen: het experimenteerartikel.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) verneemt desgevraagd dat **de heer Koning** (D66) zich bewust is van de status van het voorstel. Hij is geen voorstander van het lokale verbod. Hij herhaalt zijn standpunt.

910 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) merkt op dat hiermee D66 de raad de kans ontnemt om het hierover te hebben en een voorstel in te dienen. Zij pleit ervoor dat artikel te handhaven en geef GroenLinks en de Partij voor de Dieren de gelegenheid een voorstel te doen. Als het voorstel wordt weggestemd is het stadsbestuur ook een stap verder.

De heer Koning (D66) begrijpt dat punt. Hij herhaalt zijn standpunt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) wil voorkomen dat straks weer opnieuw de beleidskaders moeten worden uitgewerkt voor een dergelijk voorstel. Zij legt de vraag voor of het wenselijker is dat nu te doen.

920 **De heer Koning** (D66) zet het gebeuren in historisch perspectief. Het staat mevrouw Fattal vrij om op enig moment een initiatiefvoorstel in te dienen. Hij herhaalt zijn standpunt met betrekking tot het experimenteerartikel.

De heer Maas (VOLT) pleit ervoor nu juist wel een experiment te starten en na te gaan wat ermee mogelijk is: hoe is draagvlak te creëren voor de handhaving ervan?

De heer Koning (D66) zet uiteen dat het niet zozeer zit in het draagvlak. Hij vindt dat het in een capaciteitsprobleem zit. Hij schetst de huidige praktijk in de handhaving. De prioriteit moet wat hem betreft liggen in het optreden tegen zware ordeverstoring. Handhaving op klein vuurwerk wil hij niet extra op landelijke wetgeving.

930 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) verneemt desgevraagd van **de heer Koning** (D66) dat hij zich voorneemt zijn handtekening te zetten onder de postzegel-motie; die boodschap mag wat hem betreft naar Den Haag. Ook zijn fractie is van mening dat de landelijke wetgeving strenger mag.

Hij herhaalt zijn standpunt. Hij pleit voor middelen voor de handhaving in Utrecht vanuit Den Haag zodra Den Haag wetgeving maakt.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) verneemt desgevraagd van de heer Koning dat D66 die maatschappelijke verandering ziet. Hij ziet ook de verandering in het debat. Hij verwacht dat landelijk een nog verderstrekkend vuurwerkverbod zal komen. Hij kijkt daar naar uit.

940 Hij vervolgt zijn betoog met in te gaan op de gewenste activiteiten van de gemeente om de knallen rond de jaarwisseling verder te beperken. Hij vraagt de burgemeester of iets te doen is aan de handhavingscapaciteit.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) verneemt desgevraagd van **de heer Koning** (D66) dat het zijn geloofwaardigheid niet ondermijnt als hij lokaal geen verbod oplegt; wanneer de gemeente iets opneemt in de APV moet het handhaafbaar zijn. Hij schetst de praktijk in de handhaving.

De heer Van Steeg (CDA) verneemt desgevraagd van **de heer Koning** (D66) dat voor het lokale beleid de landelijke overheid nodig is.

950 **De voorzitter** heeft de indruk dat de standpunten gewisseld en helder zijn. Hij vraagt voor het vervolg van het debat korte bijdragen.

Voortzetting van het debat

De heer Koning (D66) is bereid na te gaan in hoeverre de vuurwerkvrije zones zijn uit te breiden. Hij vraagt de burgemeester de toepassing weer mogelijk te maken door bij de afvalscheidingstations ook illegaal vuurwerk in te zamelen. Het liefst al bij de komende jaarwisseling.

Hij dringt erop aan bij de burgemeester om nog meer prioriteit te geven aan de handhaving van het bezit en vervoer van illegaal vuurwerk, samen met landelijke organisaties. Daar zit wat hem betreft het echte gevaar voor de volksgezondheid en voor het milieu.

960 **De heer Van Heuven** (Partij voor de Dieren) verneemt desgevraagd van **de heer Koning** (D66) dat hij steunt op de professionaliteit in de gemeentelijke organisatie als het gaat om de uitbreiding van de vuurwerkvrije zones en hun oordeel over wat handhaafbaar is. Dat is een belangrijke leidraad in dit debat.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) verneemt desgevraagd van **de heer Koning** (D66) dat hij in de moeilijke handhaafbaarheid van de regels tot nu toe, geen motivatie daarin ziet om de volgende stap te zetten naar het opleggen van een totaalverbod in de hele gemeente. De grote spanning zit wat hem betreft op de capaciteit waarop te handhaven is. Hij refereert aan de inbreng van mevrouw Assen als het gaat om de mensen in de stad die het afschieten van vuurwerk wel leuk vinden gedurende de 6:00 uur per jaar. Hij vindt dat hij in de gemeenteraad zit voor ook die mensen.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) noemt de cijfers over Amsterdam. Ook Utrecht zegt dat voor 30.000 euro minder schade berokkend is aan de stad. Zij verneemt desgevraagd van **de heer Koning** (D66) dat hij het onmogelijk vindt om dat resultaat direct te linken aan het lokale vuurwerkverbod. Hij herhaalt zijn statement over het landelijk vuurwerkverbod in dezelfde tijd.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) verneemt desgevraagd van **de heer Koning** (D66) dat hij niet vindt dat Utrecht verder van huis is wanneer er dit jaar helemaal geen vuurwerkverbod is en veel vuurwerk illegaal is verklaard op landelijk niveau.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) haakt in op het punt van GroenLinks en benadrukt dat alleen het middel beschikbaar moet zijn voor de raad volgens het voorliggende voorstel; is dat dan op zichzelf handhaafbaar?

De heer Koning (D66) ziet dit artikel als de opmaat naar een permanent totaalverbod. Eerst nadat de uiterste-inspanningen zijn gedaan om de overlast met illegaal vuurwerk te beperken, wil zijn fractie overgaan tot een totaalverbod.

De heer Bosch (PVV) gaat in op het interruptiedebat tussen mevrouw Fattal en de heer Koning met de vraag aan de heer Koning of hij het eens is met hem dat bij een van de jaarwisselingen er ook nog een avondklok was.

De heer Koning (D66) antwoordt bevestigend. Hij heeft nog niet goed kunnen zien wat de uitwerking is van het landelijk verbod. Daarnaast herhaalt hij dat de handhaving veel beter moet.

Hij vervolgt zijn inbreng met in te gaan op de demonstratievrijheid waarover zijns inziens al veel goede dingen gezegd zijn. Hij heeft kennisgenomen van de argumenten in de evaluatie. Zijn wens is de 24 uur termijn als het enigszins mogelijk is te houden. Hij refereert aan de argumentatie van mevrouw Fattal. Uiteindelijk moet de aanmelding een laagdrempeligere uitstraling met de 24 uur termijn. Hij kan zich behoorlijk goed vinden in de compromisoplossing van de heer Te Hoonte. Wanneer de veiligheid rond demonstraties in het geding is, kan de burgemeester hem overtuigen om voorstander te zijn van de 48 uurstermijn.

Hij sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Fattal als het gaat om de darkrooms. De raad had het serpentineverbod al aangenomen. Dat wordt in de APV verwerkt. Hij is blij dat de registratieplicht voor sekswerkers is geschrapt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of de burgemeester het Amsterdamse model wil overwegen in lijn met het voorstel van Bij1.

De uitleg ontbreekt op de gemeentelijke website waarom de gemeente graag wil dat organisatoren van demonstraties demonstraties melden. Veel mensen denken dat dit een vergunningsplicht is. Hij vraagt de burgemeester dit grondig aan te vullen op de website en op andere communicatiekanalen indien nodig om het ontmoedigen van demonstraties maximaal te kunnen uitsluiten. Dat is volledig in lijn met de analyse die GroenLinks heeft gegeven.

De heer Simsek (DENK) kan zich volledig aansluiten bij het betoog gehouden door GroenLinks, Bij1 en deels door Stadsbelang Utrecht.

Hij sluit zich aan bij de opmerkingen over de mogelijke ontmoediging door de verlenging van de kennisgevingstermijn.

Hij kan zich volledig aansluiten bij het betoog van GroenLinks en de Partij voor de Dieren over het lokale vuurwerkverbod.

1020 **Mevrouw Oudejans** (Student & Starter) vraagt hoe de handhaving zal plaatsvinden bij spontane demonstraties. Zij vraagt of de verlenging van de termijn ervoor gaat zorgen dat demonstraties minder vaak worden aangemeld. Wat wordt gedaan bij opzettelijk niet aanmelden van demonstratie?

In de evaluatie ziet zij dat er maar vijf organisatoren zijn meegenomen. Zij begrijpt dat dit onderzoek voornamelijk is gericht op het bekijken van de veiligheid en de ordentelijkheid in demonstraties. Zij ziet ook graag de visie van de organisatoren. Vijf organisatoren meenemen in het onderzoek vindt zij vrij summier. Zij roept de burgemeester op dit scherp te houden in de toekomst en te kijken naar de ervaringen van organisatoren.

1030 Zij sluit zich aan bij de vraag over het afkoelingseffect van GroenLinks en van Bij1 over het eerder aanmoedigen van grote demonstraties en dat niet verplicht stellen. Haar fractie is blij met het schrappen van de registratieplicht van raamsekswerkers; dat bevordert het voorkomen van stigma's op sekswerk en voorkomt dat de privacy van sekswerkers in het geding komt.

Zij sluit zich aan bij de inbreng van GroenLinks met vragen over de darkrooms. Haar fractie staat positief tegenover het voorstel voor het experimenteerartikel. Haar fractie kijkt ook naar het onderzoek dat de Partij voor de Dieren heeft aangehaald. Haar fractie vindt het belangrijk dat er een enorm draagvlak is voor het invoeren van dit experimenteerartikel. Haar fractie ziet oplossingen door meer openbare evenementen te organiseren, zoals een aftelmoment op het Neude met een groot scherm en daarmee een alternatief bieden voor vuurwerk, samen met de buurt zoals ingebracht door het CDA.

1040

De beantwoording

Burgemeester Dijkzma zal op de hoofdonderwerpen algemene reacties geven. Zij zal daarbij nagaan of ze daarmee antwoord heeft gegeven op de specifieke vragen.

1050 Met betrekking tot het thema kennisgeving gaf mevrouw Fattal een perfecte analyse: de WOM is onverbiddelijk; demonstreren is een grondrecht. *Geen kennisgeving* kan daaraan iets afdoen. Een spontane demonstratie vindt in principe doorgang. De taak van de burgemeester is erop gericht om het demonstreren in de stad vreedzaam en veilig te laten plaatsvinden. Niet alleen veilig voor anderen maar ook voor de demonstranten zelf. Sinds corona is er sprake van een enorme toename van demonstraties; de cijfers die de heer de Koning gaf, zijn correct.

De burgemeester ziet niet dat met de termijn van 48 uur mensen minder geneigd zijn om een demonstratie te melden. De voorbereiding is het belangrijkste argument om de termijn te verlengen. Die voorbereiding vindt plaats met weinig mensen. De burgemeester beschikt niet zomaar over de mensen die nodig zijn voor de voorbereiding. De capaciteit is schaars bij OOV.

1060 De burgemeester denkt dat heer Van Steeg gelijk had toen hij zei dat dit mogelijk is op te lossen met betere communicatie waarin stilliger wordt aangegeven dat het

grondrecht onaantastbaar is. De burgemeester heeft via de WOM slechts een paar gronden waarop zij een demonstratie kan beperken. Dat heeft niets te maken met kennisgeving.

De burgemeester heeft navraag gedaan naar het afkoelingseffect. Haar ondersteuning geeft terug dat niet zozeer de termijn van de kennisgeving een afkoelingseffect kan zijn, maar wel de kennisgeving zelf of eventuele beperkingen die aan een demonstratie vanuit veiligheidsoverwegingen worden opgelegd. Zij weet niet zeker of er een verdiepend afkoelingseffect is op de verlenging van de aanmeldingstermijn.

1070

Voor de burgemeester is het belangrijk om waar mogelijk de ondersteuning van de demonstratie zo goed mogelijk voor te bereiden. Zij is zeer bereid na te gaan of een andere uitstraling mogelijk is via de communicatie rondom de kennisgeving. Zij vindt dat een terecht punt.

Zij stelt zich voor de vraag van mevrouw Nolten hoe om te gaan met een spontane demonstratie te bespreken in de Driehoek. Sommige spontane demonstraties zorgen voor hevige ordeverstoring. Zij zoekt daarbij de nuance; de meeste demonstraties verlopen vlekkeloos. Zij vraagt de commissie de 48 uur wel de ruimte te geven in het licht van het onderzoek naar een andere vorm van communicatie.

1080

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of hiermee de burgemeester een toezegging heeft gedaan: te kijken naar een andere vorm van communicatie.

Burgemeester Dijkma bevestigt dat het hier gaat om een toezegging.

De voorzitter verneemt van **de burgemeester** dat zij een brief over die gewijzigde vorm van communicatie de raad zal toezenden voor de kerst 2022. Zij denkt dan ook het punt van mevrouw Nolten in de Driehoek te hebben kunnen bespreken.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is blij met het bericht van de burgemeester. Dat neemt niet weg dat zij zich zorgen maakt; ook omdat zij andere signalen krijgt van uiteenlopende bronnen. Zij wil wel graag spreken over hoe de communicatie te kunnen verbeteren. Zij merkt op het moeilijk te vinden om over deze APV-wijziging te stemmen zonder te weten hoe de communicatie er uit gaat zien. Zij wil graag weten waar zij mee instemt. Zij legt deze vraag voor aan ook de voorzitter: hoe dit zo in te richten dat dit mogelijk is.

1090

Burgemeester Dijkma zal voor de raadsvergadering van volgende week aangeven op welke punten zij meer duidelijkheid gaat bieden. Zij zal daarmee meer houvast geven aan de raad om de portee van haar toezegging beter te kunnen inschatten.

Mevrouw Nolten (Bij1) dankt de burgemeester voor haar toezegging meer onderzoek te doen. Zij merkt op dat een groot deel in de communicatie zit. Zij vraagt of de burgemeester met haar eens is dat het vragen van een ID vragen aan demonstranten niet de vorm van communicatie is waaruit blijkt dat het demonstratierecht voorop staat.

1100

Burgemeester Dijkma zet uiteen dat dat afhangt van de situatie. Dat wil zij bespreken in de Driehoek. Het is niet bedoeld om mensen te remmen te demonstreren.

Daarover is de wet duidelijk genoeg. Wel is het mogelijk om mensen daarna erop te wijzen dat de organisator van een demonstratie zichzelf helpt en de gemeente met de kennisgeving. Daarop zou mogelijk een meer genuanceerde benadering kunnen volgen; daarover is de burgemeester het eens. Dit zou dan alleen toegepast moeten worden bij spontane demonstraties die een ernstige vorm van overlast gaan veroorzaken. Zij is ertoe genegen in die zin een stuk op te lopen met de raad.

Mevrouw Nolten (Bij1) vraagt of de burgemeester kan toezeggen een kader te schetsen voor wat dan overlast inhoudt in dit onderzoek.

1110

Burgemeester Dijkma voorziet dat dat lastig wordt. Dat is niet van tevoren met een nagelschaar te knippen. Het gaat om zaken die onvoorzien zijn. Daarin zit ook een stuk discretionaire bevoegdheid van de burgemeester in de Driehoek. De raad kan haar op het matje roepen wanneer hierin iets niet is goed gegaan.

Zij vervolgt haar beantwoording met in te gaan op de twijfel bij de heer Koning; juist het garanderen van een veilig verloop van demonstraties is een van de belangrijkste redenen voor de verlenging van de kennisgevingstermijn.

Het college heeft met vijf van de organisatoren een verdiepend gesprek gehad.

1120 Zij vervolgt met in te gaan op de serpentine. Zij merkt op dat ze niet beschikt over BOA's die achter elke boom op confetti controleren. Zij benadrukt dat het normstellend is. Bij grote evenementen is duidelijk te maken dat dit onderdeel uitmaakt van de lokale wetgeving.

De heer Bosch (PVV) vraagt hoe vaak vorig jaar een proces-verbaal is uitgeschreven in verband met het gooien van confetti.

Burgemeester Dijkma beschikt op dit moment niet over die informatie. De handhavers zullen niet op jacht gaan naar confetti. Een heterdaad zal bestraft worden. Hierop is geen extra capaciteit handhaving.

1130 Zij geeft de heer Te Hoonte twee keer gelijk op zijn inbreng over sekswerkers: registratieplicht is uit de wetgeving gehaald en daarom wordt het er uitgehaald. Zodra de landelijke wetgeving wijzigt, is dat ook van betekenis voor de Utrechtse APV.

Als het gaat om de vraag hoe te voorkomen dat de light variant met de darkrooms een soort van escape wordt naar een illegale seksinrichting toe, vraagt zij de raad de handhavers houvast te blijven bieden als het gaat om de vraag hoe daarmee om te gaan. De burgemeester heeft destijds toegezegd niet met dezelfde zware eisen de darkrooms te bejegenen vergeleken met de commerciële seksinrichtingen. Zij heeft wel een titel nodig om te kunnen handhaven. Dan gaat het om de inzet van minderjarigen, dan gaat het om zaken als hygiëne. Momenteel is een weg ingeslagen waarvan de burgemeester denkt dat dat gedragen wordt door een meerderheid in de raad. Zij verzoekt de commissie met klem daaraan niet te morrelen.

1140 De burgemeester gaat in op het gevraagde verbod op terrasverwarmers en antwoordt ontkennend: zij refereert aan een langjarig debat in deze raad. Zij voelt geen behoefte hierin een standpunt te gaan innemen. Zij schetst de weg waarlangs de raad hieraan iets kan doen: via een motie in de raad.

De heer Dijkma (EenUtrecht) verneemt desgevraagd dat **de burgemeester** de voorkeur geeft aan één lijn in de kennisgevingstermijn: 48 uur. Het gaat haar om de werkbaarheid.

1150 **De voorzitter** legt de vraag voor aan de commissie of zij nog antwoorden heeft gemist op gestelde vragen.

De heer Van Steeg (CDA) had gevraagd naar aanleiding van de evaluatie die is gedaan over de verlenging van de kennisgevingstermijn wat gedaan is aan de punten ter verbetering van de procedure.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat dat geleid heeft tot andere instructies in de werkwijze. Die punten worden opgepakt in de interne werkwijze.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of het mogelijk is hierop in te gaan in de brief die nog voor de raadsbehandeling komt.

Burgemeester Dijkma antwoordt bevestigend.

1160 **Mevrouw Nolten** (Bij1) miste het antwoord op haar vraag of Utrecht het manifest Demonstratierecht heeft ondertekend van Amnesty International en zo niet of Utrecht dat alsnog wil doen.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat Utrecht dat nog niet heeft ondertekend. Utrecht evalueert nog niet de gang van zaken. Voor het overige ziet zij in het manifest geen zaken waarmee zij het niet eens is. Utrecht zou het manifest kunnen ondertekenen.

Mevrouw Nolten (Bij1) vraagt of de burgemeester dat op eigen initiatief zou doen of dat zij dat vanuit de raad zou willen ondertekenen.

1170 **Burgemeester Dijkma** zal dit verwerken in de brief die voor de raadsvergadering naar de raad zal gaan over hoe dit beoordeeld wordt vanuit de burgemeester en of er al dan niet de mogelijkheid is om als raad daarover een motie aan te nemen. Zij vraagt mevrouw Nolten alvast te werken aan een motie.

Schorsing om 13.02 uur en hervatting van de vergadering om 14.00 uur.

Vervolg beantwoording

1180 **Burgemeester Dijkma** gaat in op de discussie over het vuurwerk. Zij licht toe dat het college een knop introduceert waarmee bij wijze van experiment een lokaal vuurwerkverbod is in te stellen. Dat vraagt van de raad dat hij dat zelf actief doet. Zij ontkent op de vraag van de heer Van Heuven over of dat dit de stap is naar een lokaal vuurwerkverbod. Dit vraagt om een actieve uitspraak van de raad. De burgemeester licht haar strategische overwegingen toe: tussen de brief die eerder door het vorige college werd gestuurd en de brief die de raad op 5 juli ontving is het een en ander gebeurd. Er is geen landelijk vuurwerkverbod meer in zicht. Ten tweede vond de burgemeester het belangrijk als voorzitter van het college in wording het Coalitieakkoord af te wachten en wat daarin zou worden opgenomen; over een vuurwerkverbod is niets opgenomen. Dit is relevant voor haar omdat dit betekent dat hierover geen eenduidigheid bestaat in de raad over de kant die het zou moeten opgaan.

1190 Als voorzitter van de veiligheidsregio en als lid van het Veiligheidsberaad had zij al ondersteund dat er een landelijk vuurwerkverbod moet komen, zoals alle voorzitters van de veiligheidsregio's hebben gezegd. Zij haalt de uitspraken hierover aan van de experts. Daarvoor valt inhoudelijk veel te zeggen. Op een aantal fracties na is er in de raad veel draagvlak voor het landelijk vuurwerkverbod.

Alternatieven zijn nodig voor de cultuurverandering. Corona heeft wel roet in het eten gegooit; er kon niet gewerkt worden aan grote buurtfeesten. Tegelijkertijd heeft de gemeente daarvoor budget nodig. Op 5 juli was er nog geen evenementengeld voorzien.

1200 **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) vraagt of de schade die niet wordt veroorzaakt na een vuurwerkverbod een deel van het budget kan zijn dat nodig is voor een vuurwerkverbod.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat het ingewikkelder ligt. Het gaat daarbij niet alleen om publieke schade die de gemeente moet betalen. Het kan ook schade voor derden zijn. Dat geld heeft zij dan niet direct beschikbaar. Het gaat wat haar betreft om een combinatie van inzet op handhaving en het bieden van een alternatief.

Het onderzoek is gedaan door een gerenommeerd onderzoeksinstituut. De trend die het onderzoek laat zien, noemt de burgemeester onmiskenbaar: de bewustwording rond de schade als gevolg van vuurwerk wordt steeds groter en het draagvlak voor

het afsteken wordt geringer. Dat is niet alleen in Utrecht zichtbaar, maar ook elders in het land.

De heer Bosch (PVV) vraagt of de burgemeester heeft vastgesteld dat de schade steeds groter wordt als gevolg van het afsteken van legaal vuurwerk.

Burgemeester Dijkma bevestigt dat heel veel schade veroorzaakt wordt door illegaal vuurwerk. De allerzwaarste vormen van vuurwerk zijn landelijk al verboden. Dat neemt niet weg dat het wel wordt afgestoken en schade veroorzaakt.

Onder meer de oogartsen vinden dat het hier ook gaat om het stellen van de norm.

Het stellen van de norm kan in die zin behulpzaam zijn voor de bewustwording die nodig is dat ook consumentenvuurwerk wel degelijk schade kan aanrichten. Met enkel een eenduidig vuurwerkverbod is niet elk probleem opgelost. Zij geeft de heer

Bosch in dat opzicht gelijk.

De heer Bosch (PVV) verneemt als reactie van **de burgemeester** op zijn vergelijking met het verkeerd gebruik van een fiets dat zij opteert voor faire vergelijkingen; aan vuurwerk zitten meer negatieve effecten dan alleen het veiligheidsprobleem bij verkeerd gebruik. Veiligheid is wel belangrijk, maar ook andere zaken zijn af te wegen in de belangen.

Mevrouw Al-Saqaff (VVD) legt de vraag voor of het experimenteerartikel wellicht beter op een later moment verwerkt zou kunnen worden in de APV.

Burgemeester Dijkma licht toe dat al eerder vanuit de raad initiatief is genomen en het college daarop ook heeft gereageerd. Niemand heeft het college weerhouden van het zetten van een vervolgstap. Dan vindt zij het niet onlogisch om deze stap te zetten. Dit geeft fracties de gelegenheid om op een andere knop te drukken en voor te leggen dat deze wens bestaat. Dan zal de vervolgstap in werking gaan. Dit voorstel is onder het motto *Voorzichtig aan dat breekt het lijntje niet*. In de samenleving is de beweging te zien. Steeds meer zal er discussie zijn over de vraag of er in Utrecht een lokaal vuurwerkverbod daadwerkelijk moet komen. De burgemeester vindt dat die ultieme afweging bij de raad moet liggen. Zij pleit ervoor bij de fracties anderen de gelegenheid van de knop niet te ontnemen. De heer Koning kan zijn principiële standpunt houden. Misschien heeft de raad die knop dit jaar niet nodig of wil de raad die knop nu niet, maar misschien denkt de raad daarover volgend jaar anders.

De heer Koning (D66) brengt in dat daarvoor op dat moment een voorstel is in te dienen voor een APV-wijziging. Dan kan alsnog het lokaal verbod worden georganiseerd. Daarvoor is nu niet een experiment nodig.

Burgemeester Dijkma ontkent dat het hier gaat om een experiment; zij licht toe dat het hier gaat om een experimenteerartikel. Er zal nog een afzonderlijk besluit genomen moeten worden om te experimenteren met het lokale vuurwerkverbod. De burgemeester bereidt nu alleen de weg om dat al dan niet mogelijk te maken.

Richting de heer Van Heuven zegt de burgemeester dat de raad direct na de zomer dit debat met haar had kunnen voeren. De raad koos daarvoor niet. Door die termijn nu pas te laten ingaan, zorgt de raad zelf voor het te late tijdstip om dit vuurwerkverbod dit jaar nog te realiseren. Dat neemt niet weg dat het een politieke afweging blijft.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) hoort de burgemeester nu zeggen dat de raad eerder had kunnen reageren. Haar fractie heeft hiervan al lange tijd geleden werk van gemaakt. Het college deed hierover ver voor de zomer al een uitspraak. Zij attendeert de burgemeester op het onredelijke door in dat licht de bal weer terug te spelen naar haar fractie.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat mevrouw De Vries gelijk heeft. Zij heeft haar argumentatie gegeven om het op deze wijze te doen; niemand die weet of de raad dit

in meerderheid gaat aanvaarden. Het zou haar spijten wanneer de raad het niet zou aanvaarden omdat de beweging in het maatschappelijke al in een bepaalde richting gaat; zij denkt dat het verstandig is deze tussenstap te zetten waardoor die knop nu

1260

even met rust wordt gelaten. Zij herhaalt haar pleidooi die knop een kans te geven. **De heer Van Steeg** (CDA) brengt in dat dit een administratieve wijziging is die niet leidt tot een extra stap naar een vuurwerkverbod.

Burgemeester Dijkma antwoordt bevestigend; het is een administratieve wijziging, maar wel een wijziging die een landingszone maakt in de APV als de raad het vuurwerkverbod zou willen invoeren. Dit is niet het besluit over het lokale vuurwerkverbod.

De heer Van Steeg (CDA) begrijpt dat. Dan moet het ook gezien worden als een voorsortering op het landelijk vuurwerkverbod; het is een administratieve aanpassing van de APV.

1270

Burgemeester Dijkma vindt het prima wanneer de raad dat zo wil beschrijven en de raad daarmee instemt.

Zij vermoedt dat met de begroting een aantal meer opties is om na te gaan welke alternatieven te organiseren zijn.

In antwoord op de vraag van de heer Koning over handhaving denkt de burgemeester dat het in ieder geval belangrijk is dat in de periode van de jaarwisseling de BOA's hierop extra alert zijn. Zij bevestigt richting de heer Bosch dat het vooral gaat om een gedragsprobleem.

Zij schetst de mogelijkheden in de handhaving die de gemeente heeft.

1280

De burgemeester houdt een slag om de arm als het gaat om de ophaalactie illegaal vuurwerk. Het OM is daarin bepalend. Het college heeft dit neergelegd bij het OM. Zij schetst de voetangels en klemmen die gezien worden.

Zij gaat in op de postzegel motie. Wanneer die motie onderschrijft wat zij al aan het doen is, is zij er voorstander van. Ze betwijfelt de effectiviteit ervan al is zij bereid de motie positief te omarmen. Het zal geen invloed hebben op haar inzet.

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt welke stappen de burgemeester automatisch gaat zetten wanneer de raad de partiële wijziging in de APV in meerderheid zou aannemen. Wat zou er volgend jaar dan automatisch gebeuren of wat moet de raad nog explicieter in gang zetten?

1290

Burgemeester Dijkma antwoordt dat de APV dan wijzigt; dat betekent niet dat er automatisch verder nog iets gebeurt. Dan moet de raad zich in meerderheid uitspreken over dat hij wil dat het college hiermee verder gaat. Dit is een prima route voor de mensen die zeggen *ik wil het niet nu maar misschien wel in de toekomst*. Er gebeurt niets automatisch. Zij schetst welke activiteiten mogelijk zijn in dit kader en waarover dan nog een open bestuurlijk gesprek gevoerd moet worden met de raad over budgetten. Bovendien zullen de leden van de Driehoek iets vinden van de handhaving.

De burgemeester licht toe dat het hier gaat om een lokaal afsteekverbod, niet om een verkoopverbod.

1300

De heer Bosch (PVV) beseft dat dat niet te verbieden is in Utrecht. Dat versterkt zijn punt.

De voorzitter concludeert dat hiermee de burgemeester in de eerste termijn geantwoord heeft.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) neemt de woordvoering over van mevrouw De Vries. Hij vraagt of het in theorie mogelijk is voor dit jaar nog een vuurwerkverbod voor te stellen vanuit de raad.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat in de techniek alles kan. Zij zou dat onmogelijk vinden in de praktijk.

1310 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt hoe het staat met een eerder voorstel om Oud & Nieuw op een andere manier in te vullen.

Burgemeester Dijkma zet uiteen dat in haar brief een aantal stappen zijn genoemd. Het college werkt aan het vergaand opvoeren van alle vuurwerkvrije zones die logischerwijs te bedenken zijn. In de brief van 5 juli zit daarin een vervolgstap. In het afgelopen jaar zijn gesprekken in wijken gevoerd. Het college wil dat blijven doen. In juli was er geen zicht op budget. In de programmabegroting komt nu een en ander los; de vraag is waaraan het college dat gaat besteden. En dat is ook niet aan de burgemeester. De portefeuillehouder moet daarvoor voorstellen doen in eerste instantie. Die portefeuillehouder heeft ook nog wel een aantal andere belangrijke onderwerpen op de agenda. Er wordt wel gewerkt aan het alternatief maar het is niet met een druk op de knop geregeld. Daarom is in de brief van 5 juli vermeld dat het college daar tijd voor nodig heeft met de vraag aan de raad het college die tijd te geven.

1320

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat in de brief van 5 juli ook is geschreven dat het college dat samen met ondernemers en bewoners mogelijk wil maken. De burgemeester zegt nu dat het kan maar dat het haar aan financiële middelen ontbreekt.

Burgemeester Dijkma antwoordt bevestigend

1330 **De voorzitter** vraagt en verneemt dat over het gedeelte vuurwerk geen gestelde vragen onbeantwoord zijn.

De tweede termijn

De voorzitter leidt de tweede termijn in en hij vraagt de commissie haar inbreng te beperken tot alleen nieuwe punten. Hij zou het plezierig vinden wanneer de raadsleden vooruitkijken naar een mogelijk voorstel in de raad.

1340 **Mevrouw Al-Saqaff** (VVD) overweegt een vervolgactie op het gebied van het experiment met het vuurwerkverbod. Zij voorziet dat het een inhoudelijk verbod op vuurwerk wordt. Haar fractie neemt zich voor iets voor te bereiden met betrekking tot kennisgevingstermijn.

1350 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) dankt de burgemeester voor haar beantwoording. Zij merkt dat een deel van haar zorgen zijn geadresseerd al heeft zij er nog steeds moeite mee. Zij vindt dit een gehaaste stap. Zij vindt dat nog te weinig antwoord heeft gegeven op haar zorgen over het effect op Utrechters en op de uiting van het recht op demonstratie. Zij neigt er naar te onderzoeken in hoeverre de verruiming van de kennisgevingstermijn er uit te amenderen is met daarbij het voorstel nog een keer een proef te doen gedurende zes maanden of langer waarbij de evaluatie opnieuw plaatsvindt en daarbij ook met de vragen van haar. Zij is benieuwd hoe de burgemeester dat ziet.

De heer Van Heuven (Partij voor de Dieren) dankt de burgemeester voor haar beantwoording. Hij vindt dit een staaltje Catch22 waarbij de partijen op elkaar

wachten. Hij ziet een vuurwerkverbod er nog niet zo snel komen; de burgemeester zegt ook dat er onder meer nog budget voor nodig is. Hij vraagt hoeveel budget hiervoor nodig is en hoe dit te organiseren. Hij vraagt zich af hoe de partijen die een vuurwerkverbod willen, het proces op de korte termijn daartoe in gang kunnen zetten.

1360 **Mevrouw Nolten** (Bij1) dankt de burgemeester voor haar beantwoording. Zij sluit zich geheel aan bij het voorstel van mevrouw Fattal.
Haar fractie zal een motie indienen om het beleid rondom demonstraties jaarlijks te evalueren.

De heer Bosch (PVV) overweegt een amendement tegen het experimenteerartikel. En voor het overige overweegt hij ook andere amendementen.

1370 **De heer Van Steeg** (CDA) kijkt met belangstelling uit naar de brief die is aangekondigd voor de raadsvergadering met betrekking tot de demonstraties.
Als het gaat om het vuurwerk kijkt hij ter overweging naar de uitspraak over de komende jaarwisseling.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat veel vragen van haar fractie rondom het vuurwerkverbod beantwoord zijn. Dat biedt meer duidelijkheid.
Zij overweegt iets te doen op de kennisgevingstermijn wat monitoring en evaluatie betreft.

Aansluitend op de inbreng van de heer Van Heuven vraagt zij waaruit de kosten bestaan waaraan de burgemeester refereert.

1380 **De heer Koning** (D66) heeft richting de burgemeester alle waardering voor haar poging recht te doen aan de verschillende opvattingen die in de raad leven over dit complexe onderwerp. Hij blijft staan achter zijn standpunt het nu geen goed idee te vinden om het experimenteerartikel toe te voegen. Zijn fractie zal daarvoor een voorstel doen. Hij heeft daarbij ook te maken met het verkiezingsprogramma van D66 in Utrecht.

Ook D66 ziet dat er een verschuiving plaatsvindt in de samenleving; D66 wil daaraan recht doen in de stad. Ook zijn fractie is van mening dat uiteindelijk toegewerkt moet worden naar een totaalverbod. Nu is het in eerste instantie aan de landelijke overheid om daaraan invulling te geven.

1390 In aansluiting op de vraag van mevrouw Fattal en voortbordurend op zijn inbreng in de eerste termijn, vraagt hij in het kader van demonstraties, in hoeverre de huidige situatie een rol speelt met grote personeelstekorten en met het gegeven dat in 2022 er een meer knellende begroting was op veiligheid dan nu te voorzien is voor 2023. Hij schetst een alternatieve oplossing voor de burgemeester en hij vraagt of de burgemeester daarmee uit de voeten kan: dat de 48 uurstermijn nog nodig is voor 2023, maar dat voor het jaar daarna de organisatie er zo naar te richten is dat de capaciteit er is om de kennisgevingstermijn op 24 uur te zetten. Hij merkt dat de raad daarvoor een grote voorkeur heeft.

1400 **De heer Maas** (VOLT) sluit zich aan bij de inbreng van zijn collega's in de commissie. Hij zal met hen in overleg treden.

De voorzitter constateert dat hiermee de commissie heeft gesproken in de tweede termijn.

Korte schorsing en hervatting van de vergadering

Beantwoording

Burgemeester Dijk en deelt mee dat voor het noodzakelijke budget eerder ramingen gemaakt zijn nodig voor het organiseren van grote alternatieven in de stad. Die zitten tegen de 600.000 euro aan. Dan gaat het louter over activiteiten in wijken en niet over handhaving.

Richting de heer Van Heuven zet de burgemeester uiteen een principiële uitspraak van wat de raad wil. Dat ligt met deze partiële wijziging niet voor. Ze geeft de heer Van Heuven mee wat haar strategische opzet is.

Zij zou het betreuren wanneer de raad het experimenteerartikel afwijst. Zij benadrukt dat hiermee geen automatisme gecreëerd wordt op een lokaal vuurwerkverbod.

Met betrekking tot de demonstratie en de kennisgevingstermijn: het experiment dat gedaan werd, is vervallen. Het college wil graag doorgaan met de 48 uurstermijn.

Gehoord mevrouw Fattal, de heer Koning en anderen, doet de burgemeester het voorstel dat de raad haar de ruimte geeft dit in de APV te verwerken. Zij voorziet anders voor de komende periode in de problemen te komen als het gaat om menskracht. Gezien de kritiek op het onderzoek en het uitblijven van het antwoord dat gewenst was, is de burgemeester bereid een nieuw onderzoek te laten plaatsvinden met dat type onderzoeksvragen: of deze termijn en de wijze waarop kennis wordt gegeven van een demonstratie, effect heeft op de bereidheid van mensen om een demonstratie te organiseren. Zij verwacht de resultaten daarvan te hebben vlak voor de bespreking van de APV volgend jaar. Zij stelt voor af te spreken op basis van wat er dan uitkomt de termijn terug te brengen of niet. Zij vindt het niet wijs om dat nu te doen. Zij bestrijdt dat er minder organisaties aangemeld worden. Zij zal het nodige doen op het gebied van de communicatie zoals toegezegd. Zij wil dan ook het nieuwe onderzoek doen. Mocht het resultaat van het onderzoek anders uitwijzen en het bevalt de raad toch niet, is er altijd nog de ruimte het terug te amenderen.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) vraagt hoe de tekorten in capaciteit zijn opgevangen in de afgelopen tijd.

Burgemeester Dijk merkt op dat dat nog niet zo lang speelt. Dit is ook nog niet aangepast op de website, misschien ook in afwachting van dit debat. Zij kan op die vraag nog geen antwoord geven omdat de praktijk nog niet volledig anders is. Een groot deel van de kennisgevingen zit boven de 48 uur. Wanneer gecommuniceerd gaat worden dat het 24 uur wordt, verwacht zij veel wijzigingen in de praktijk. Ze noemt in dit verband de weekendpiketten.

Richting de voorzitter bevestigt de burgemeester dat het onderzoek een toezegging is. Zij was dat anders niet van plan te doen en ook niet met deze vraagstelling.

De voorzitter constateert dat hiermee het debat nagenoeg is afgerond.

Wanneer samengewerkt wordt verwacht hij drie à vier moties en nog enkele amendementen. Hij stelt voor aan Het DB-presidium voor te stellen dit onderwerp voor een uur behandeltijd op de agenda te zetten van de gemeenteraad.

Hij constateert dat de commissie daarmee akkoord gaat.

Toezeggingen

De burgemeester zal

- voor het einde van 2022 de raad informeren over de gewijzigde communicatie rondom de kennisgevingstermijn en de kennisgeving van demonstraties. Voor de raadsvergadering van 13 oktober 2022 in een raadsbrief nader beschrijven op welke punten zij de communicatie zal aanpakken en de bespreking in de Veiligheidsdriehoek van “hoe te handelen bij spontane demonstraties”.
- Opnieuw onderzoek starten naar of de termijn en de wijze waarop de kennisgeving moet plaatsvinden al dan niet beperkend werkt op de uitoefening van het demonstratierecht. De uitkomsten van het onderzoek zullen worden meegenomen bij de volgende wijziging van de APV in het komend jaar (2023).

1460

Hiermee is deze behandeling afgerond.

De voorzitter last een korte schorsing in en heropent de vergadering.

8. Raadsbrief aard en omvang en aanpak van mensenhandel

Burgemeester, Openbare Orde en Veiligheid

Geagendeerd door: B. Chirino, (ChristenUnie), H. Assen (PvdA), L. de Vries (PvdD), B. van Steeg, (CDA), T. Meerding, (VVD), F. Dekkers, (GroenLinks), fractie PVV.

1470

Het onderzoek van Regioplan lijkt te bevestigen dat mensenhandel in Utrecht een grotendeels verborgen probleem is. Het is hen niet gelukt om een reële inschatting te maken van de daadwerkelijke omvang van mensenhandel in Utrecht. Het volume, de kwaliteit en de eenduidigheid van de registraties liet dit niet toe. Uit het onderzoek blijkt dat er ook in Utrecht een aantal factoren belemmerend werken op een effectieve informatieverzameling en -uitwisseling. Er zijn nog steeds professionals die signalen niet of onvoldoende kunnen herkennen. Ook weten ze niet altijd welke signalen moeten worden geregistreerd en welke meldroute moet worden gevolgd. Om situaties zichtbaar te maken en de uitbuiting te stoppen is er dus een actieve inspanning van overheidsinstanties nodig.

De fracties willen graag met elkaar in debat over deze raadsbrief en een recent WODC onderzoek. Hierbij komt o.a. aan de orde:

1480

- Welke acties worden ondernomen n.a.v. het onderzoek, bijvoorbeeld over het melden van arbeidsuitbuiting?
- Welke rol heeft de gemeente in het uitwerken van de agenda?
- Hoe wordt de raad daarin meegenomen?
- Welk tijdspad ziet het college voor zich?

De voorzitter leidt de bespreking in. Mevrouw Meerding is digitaal aanwezig. De spreektijden van het voorgaande debat zullen gelden.

De commissie

De heer Van Bergen (ChristenUnie) dankt Regioplan voor het onderzoek.

1490

Hij noemt mensenhandel een complex probleem. Mensenhandel heeft tot doel om mensen uit te buiten. Er is nog geen goed zicht op de omvang ervan in Utrecht. Voor zijn fractie is het duidelijk dat ieder slachtoffer er één teveel is.

Uit de rapportage blijkt een schrijnend beeld van kwetsbare vrouwen en mannen, vaak jong en met beperkte sociale contacten. 70% van de slachtoffers wordt seksueel uitgebuit.

Uit het onderzoek blijkt dat slachtoffers drempels ervaren om meldingen te maken, dat professionals onvoldoende opgeleid zijn om signalen te herkennen en dat zij niet weten waar ze zich moeten melden. Meldingen blijven soms liggen door capaciteits tekorten. Zijn fractie vindt het moeilijk te verteren. Wat hem betreft moet de gemeente de slachtoffers de nodige hulp bieden.

Hij stelt de volgende vragen:

1500

Hoe ervoor te zorgen dat mensenhandel beter wordt gesignaleerd? Hij vraagt de burgemeester wat de gemeente gaat doen met het advies om de communicatie tussen de wijken te verbeteren. Professionals hebben betere training nodig om de signalen te herkennen. Hoe en door wie wordt dat opgepakt?

Daarnaast vindt hij het belangrijk dat de gemeente er vroeg bij is. Essentieel daarin is dat ook leraren en jeugdwerkers getraind worden om signalen te herkennen. Hij vraagt of de burgemeester het daarmee eens is. Hij vraagt of zij bereid is om daarop stappen te zetten. Zo ja vraagt hij welke.

1510 Wat zal de gemeente gaan doen om de meldingen beter af te handelen? Hij haalt de belofte aan een laagdrempelig centraal meldpunt in te stellen. In de brief leest hij geen toezegging daartoe, terwijl volgens het rapport daarmee veel te winnen is. Hij vraagt of dat centraal meldpunt er komt waarbij eenvoudige registratie van signalen en informatiedeling gefaciliteerd worden. Uit het rapport komt het advies in gesprek te gaan met kwetsbare groepen; welke mogelijkheden ziet de burgemeester daartoe om hen snel perspectief te bieden?

1520 **Mevrouw Assen** (PvdA) dankt de partijen die the lead namen in de organisatie van de Raadsinformatiebijeenkomst voor de zomervakantie. Cruciaal is integraal en over grenzen heen te werken om effectiever te zijn. Zij vindt de conclusie gerechtvaardigd dat de overheid nog niet maximaal effectief is, dat nog niet alles gedaan wordt wat mogelijk is.

Zij vraagt of alle mensen die in dienst zijn van de gemeente en in contact staan met mogelijke slachtoffers van mensenhandel getraind zijn om de signalen te herkennen en daarop te acteren. Zij heeft begrepen dat in Amsterdam de medewerkers daarop worden getraind.

Verder noemt zij de persoonsgerichte aanpak om preventie onder jongeren te bewerkstelligen. Daarbij zijn onderwijzers en jongerenwerkers van belang.

1530 Zij vraagt of er kansen zijn om gebruikmakend van de middelen die er zijn een overbrugging te maken naar Jeugd. Bij veiligheid en jeugd is de noodzaak om samen te werken; wellicht is dat ook mogelijk waar het gaat om de middelen. Zij vraagt of er voldoende middelen zijn om de professionals die dicht bij jongeren staan te trainen of op een andere wijze in staat te stellen signalen van mogelijke uitbuiting op te pakken en ernaar te handelen. Duidelijk moet zijn voor professionals waar ze dan heen moeten. Dit is voor haar fractie een heikel punt. Zij ziet vaak dat het schort aan de integraliteit. Zij vraagt de burgemeester een toezegging te doen in een brief bij de raad terug te komen over de mogelijkheden om mensenhandel onder jongeren te voorkomen of tegen te gaan door inzet vanuit onderwijs en jeugd.

1540 Duidelijk is geworden dat criminele en arbeidsuitbuiting moeilijker in beeld te brengen zijn en aan te pakken dan seksuele uitbuiting. Zij vraagt of de burgemeester denkt dat mogelijk onterecht gefocust wordt op seksuele uitbuiting en dat de impact daarvanuitgaat. Voor haar fractie is het belangrijk hierover te kunnen spreken zonder het stigma rondom sekswork te versterken als zou ook daar altijd sprake zijn van dwang.

Met betrekking tot Oekraïeners en andere vluchtelingen vraagt zij of iedereen maximaal alert is op het risico van uitbuiting vanwege de kwetsbaarheid; zij vraagt of de expertise in huis is bij alle opvanglocaties en mogelijk ook bij de onderwijsinstellingen waar deze mensen terechtkomen.

1550 **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) deelt dat er een actieve overinspanning nodig is om de mensenhandel de wereld uit te helpen. Haar fractie is blij dat de gemeente verdere stappen zet en niet alleen het minimale doet dat volgens de wet verplicht is.

In het rapport en op de Raadsinformatiebijeenkomst kwam naar voren dat we alleen nog maar het topje van de ijsberg zien. Haar fractie is geschrokken; zij brengt de volgende punten in:

Haar fractie is blij met het uitwerken van de agenda; zij vraagt wanneer die agenda gaat komen en of daarvoor een tijdspad is en wat de rol van de raad daarin is.

Het is al een tijd geleden dat het onderzoek van Regioplan op tafel kwam; in hoeverre zijn er acties ondernomen tussen het onderzoek en nu?

1560 Haar fractie maakt zich zorgen over de genuanceerde vormen van dwang die moeilijker te traceren zijn en daardoor ook lastiger te bewijzen. Chantage is moeilijker te bewijzen dan een pak slaag.

In de Raadsinformatiebijeenkomst werd ook duidelijk dat er weinig grip is op de digitale wereld die heel erg verbonden is met mensenhandel.

Momenteel is er weinig focus op preventie. Zij vraagt de burgemeester of zij deze zorgen deelt en of die zaken mee te nemen zijn in het opstellen van een Agenda. Zij ziet een mogelijkheid om de agenda Digitale Stad hierbij te betrekken.

1570 Zij refereert aan de desbetreffende inbreng van de PvdA en merkt op dat naast seksuele uitbuiting er ook arbeidsuitbuiting is; daarover gaan veel alarmbellen af. Het onderzoeksbureau kon het onderzoek daarop niet afronden. Daarop wordt minder gemeld, mede als gevolg dat daarvoor minder aandacht is. Zij vraagt de burgemeester of hierop een vervolgonderzoek zal plaatsvinden en of het college met haar deelt dat een hechte samenwerking met de Nederlandse arbeidsinspectie van belang is.

Zij maakt zich in specifieke zin zorgen over ongedocumenteerden. Zij kunnen geen aangifte doen. Zij zijn daardoor extra kwetsbaar voor dit soort uitbuiting. Hoe ziet de burgemeester dit? Krijgt dit specifieke aandacht in de agenda?

Zij sluit zich aan bij de ChristenUnie over de gestelde vragen over een centraal meldpunt. Zij sluit zich ook aan bij de vragen over de herkenning van een mensenhandel.

1580 Zij vraagt de burgemeester wat eerdere trainingen hebben opgeleverd. Hoe ziet zij verbetering voor zich? Het lijkt haar fractie zinvol om de training voort te zetten.

Ze kreeg van de politie te horen dat 30 medewerkers in het team Mensenhandel zitting hebben voor de hele regio waarvan 20 rechercheurs. De politie gaf aan dat dat te weinig is; er is onvoldoende menskracht om zaken op te pakken. De politie kan niets doen met aangiften door kinderen. Haar fractie vindt dat zorgelijk.

Zij ziet dat binnen de gemeente slechts één ambtenaar zich hiermee bezighoudt; dat lijkt haar erg weinig. Zij vraagt de burgemeester of zij die mening deelt en hoe zij dit kan meenemen in de Agenda of hoe daaraan iets te doen is.

1590 **De heer Van Steeg** (CDA) maakt zich ook zorgen over de mensenhandel. Hij ziet ook dat de aanpak niet echt opschiet. Wat zijn fractie betreft kan daar nog veel meer aangedaan worden. Dat zou in extra geld of extra capaciteit kunnen zitten.

Drie punten zijn voor hem vooral belangrijk:

Betere regionale samenwerking, sneller herkenning van de problematiek en structurele aandacht voor het onderwerp.

De gemeente Utrecht heeft een eigen aanpak en heeft een eigen ketenregisseur. Hij roept het college op met omringende gemeenten te kijken hoe die keten te versterken is en na te gaan of die omringende gemeenten al een ketenregisseur hebben.

1600 Het herkennen van mensenhandel vindt hij heel belangrijk. Er zijn trainingen voor baliepersoneel. Hoe wordt er voor gezorgd dat baliepersoneel slachtoffers van mensenhandel herkent. Worden trainingspakketten benut?

Binnen de gemeente zou er een aandachtsfunctionaris zijn. Hij roept het college op die meer podium te geven en regelmatig stil te staan bij het thema en andere functionarissen (ambtenaren) te laten zien hoe belangrijk dit thema is en hoe de problematiek is te herkennen.

Hij noemt de verschillende soorten van mensenhandel. Hij legt de vraag voor hoe de verschillende soorten van mensenhandel elkaar versterken. Hij noemt in dit verband de integrale aanpak die hij nastreeft.

1610 Hij sluit zich graag aan bij de inbreng van mevrouw De Vries over de digitale ontwikkeling in de mensenhandel. Hij legt de vraag voor op welke manier dit wordt meegenomen in de (nieuwe) aanpak.

De voorzitter deelt mee dat de PVV had aangegeven niet te kunnen aansluiten bij dit agendapunt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) noemt het rapport van de Nationale rapporteur mensenhandel. Zij las daarin ernstige citaten waaronder "In Nederland prevaleert het economisch belang boven het belang van mensen". Zij heeft het gevoel dat nu het economisch belang prevaleert, onder andere bij misstanden bij Post.nl. Het verschil

1620 tussen Nederland en België in de omgang daarmee is tastbaar: zelfde bedrijf zelfde arbeidsconstructie. In België komen mensen in de gevangenis voor mensenhandel en hier wordt geapplaudeerd voor de mooie winstcijfers. In het rapport staat dat dat politieke keuzes zijn. Zij huivert daarvan.

Zij noemt de omstandigheden waaronder mensen arbeid kunnen verrichten in Nederland: dwang, geweld, misleiding, lange werkdagen, onderbetaling. Dat soort uitbuiting is al lang strafbaar maar vindt nog steeds te vaak plaats. Ook betalingen onder het minimumloon of te lang laten werken, kan leiden tot vervolging. Blijkbaar is dat niet genoeg.

1630 Veel mensen zijn ongedocumenteerd en/of arbeidsmigrant en weten niet wat hun rechten zijn. Zij stelt dat mensenhandel en uitbuiting in Utrecht geen plek hebben. Zij is blij met de inzet van het college op dit onderwerp.

Zij wil dat werkgevers van groepen die vatbaarder zijn voor uitbuiting zoals arbeidsmigranten die onbekend zijn met hun rechten, meer worden gecontroleerd. Zij weet dat de gemeente daarop inzet.

Zij verwacht dat de inspectie SZW ook tegen allerlei problemen aanloopt waar het gaat om het daadwerkelijk aanpakken van de daders van arbeidsuitbuiting. Dat gaat onder meer over het tekortschieten van de strafwetgeving. Maar het gaat ook over de samenwerking met partners zoals gemeenten.

1640 In 2018 is de gemeente een pilot gestart met de inspectie SZW over die versterkte samenwerking om arbeidsuitbuiting te signaleren. Zij vraagt wat er met dat pilot is gebeurd. Ze kan zich geen afwikkeling of evaluatie herinneren. Zij vraagt of dit pilot nog loopt. Of dit geëvalueerd is? Of de samenwerking met de inspectie SZW nog goed gaat? Moet daarop nog iets gebeuren?

Tijdens de Raadsinformatiebijeenkomst werd gezegd dat mensenhandel in relatie tot arbeidsuitbuiting niet genoeg is onderzocht. Zij sluit zich aan bij de vraag van de Partij voor de Dieren, of dit nog verder onderzocht moet worden en hoe de gemeente

inzet op het informeren van werknemers zodat zij bij signalen van arbeidsuitbuiting weten waar ze terecht kunnen.

1650 Zij vraagt de burgemeester om in de agenda die uitgewerkt wordt ter bestrijding van mensenhandel goed te kijken naar de opvang van slachtoffers en de aandacht te besteden aan de verschillende doelgroepen onder slachtoffers en aan de specifieke hulpverlening die zij nodig hebben. Zeker als het gaat om slachtoffers van seksuele uitbuiting, zijn er risicogroepen die extra vatbaar zijn om slachtoffer te worden, meer dan anderen. Dan gaat het bijvoorbeeld over mensen met een licht verstandelijke beperking of om mensen zonder papieren of LHBTQI-plus-personen. Zij vraagt of zij kunnen rekenen op specifieke opvang en hulpverlening die bij hen past. Een andere risicogroep in de criminaliteit en binnen mensenhandel zijn de jongeren. Op 30 juni verscheen het rapport “Kijken met andere ogen” van het centrum tegen kinderhandel en mensenhandel. Dat geeft aan dat onder andere in Utrecht een zeer
1660 grote groep kwetsbare jongeren crimineel wordt uitgebuit. Dat cijfer is hoger dan officiële statistieken laten zien. Veel slachtoffers zijn niet bekend bij autoriteiten.

In het afgelopen twee jaar zijn ruim 2500 jonge slachtoffers gedwongen om strafbare feiten te plegen. Criminelen ronselen bewust die kwetsbare jongeren omdat die gemakkelijk uit te buiten zijn. GroenLinks maakt zich ernstig zorgen om deze jongeren.

Zij kan de aanpak van mensenhandel niet los zien van de uitbuiting van deze jeugd. In het rapport van CKM wordt gesteld dat slachtoffers van criminele uitbuiting te vaak als dader worden behandeld, in plaats van als slachtoffer. Dat is een gevolg van
1670 gebrek aan kennis en ervaring op het gebied bij eerste lijns professionals, politie en OM. Zij vraagt of het college die conclusie deelt. Zij vraagt of er voldoende aandacht en prioriteit is voor de aanpak van criminele uitbuiting bij jongeren. Zo ja, vraagt zij, op welke wijze het college wil werken aan een integrale aanpak van criminele uitbuiting onder die zeer kwetsbare kinderen en jongeren, of is die er al? Welke mogelijkheden ziet het college om ronselpraktijken op scholen of zorginstellingen tegen te gaan of deze instellingen te ondersteunen bij het contact maken met slachtoffers. Zij vraagt of die bewustwording voldoende aanwezig is bij die instellingen.

Mevrouw Meerdling (VVD) vindt mensenhandel een vreselijke vorm van uitbuiting
1680 waartegen de gemeente moet optreden. Uit het onderzoek van RegioPlan bevestigt dat mensenhandel grotendeels een verborgen probleem is. Het is de onderzoekers niet gelukt om een reële inschatting te maken van de daadwerkelijke omvang van mensenhandel in Utrecht. Het volume, de kwaliteit en de eenduidigheid van de registraties van signalen lieten die inschatting niet toe. Bovendien bleken via de privacywetgeving teveel barrières te bestaan. De VVD vindt dat een zorgelijke conclusie. Zolang de gemeente alleen het topje van de ijsberg in beeld heeft, kan zij het probleem niet effectief aanpakken. Het lijkt een belangrijke eerste stap om de registraties van signalen van mensenhandel op orde te krijgen. Daarvoor moet
1690 ingezet worden op een uniforme manier van registreren. In Utrecht is een veelheid aan instanties betrokken bij de aanpak van mensenhandel en die instanties hanteren niet allemaal dezelfde definitie van mensenhandel. Mevrouw Meerdling vindt dat dat anders moet.

Zij heeft vernomen dat de inspectie SZW de cijfers van instanties niet meldt bij het Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel; daardoor worden die cijfers niet meegenomen in de landelijke registratie van het coördinatiecentrum en ook niet in de

publicatie van een Nationaal rapporteur mensenhandel. Zij vindt het belangrijk dat alle instanties die hierbij betrokken zijn dezelfde definitie van mensenhandel hanteren en dat zij de meldingen doorzetten naar het Coördinatiecentrum Mensenhandel.

1700 Zij vraagt de burgemeester of de gemeente hierop kan sturen.

Zij vraagt of de burgemeester kan toezeggen de registratie op te pakken.

Waarom heeft de ketenregisseur niet aangestuurd op een uniforme definitie en het goed doorgeven van meldingen, vraagt zij de burgemeester.

Uit onderzoek blijkt dat in Utrecht ook een aantal andere factoren belemmerend werkt op een effectieve informatieverzameling en uitwisseling. Dat is door haar collega's al ruimschoots genoemd. Nog steeds zijn de professionals die slachtoffers van mensenhandel onvoldoende kunnen herkennen.

Zij pleit in dit verband voor het op orde brengen van de basis waarin de gemeente mogelijk een rol kan spelen.

1710 In de raad is toegezegd dat dit meegenomen gaat worden in de regionale agenda die nog uitgewerkt moet worden. Zij tekent hierbij aan dat het haar bureaucratisch in de oren klinkt. Zij ziet graag concrete acties. Het onderzoek dateert al van 10 februari 2022. Zij vraagt wat in de tussentijd gebeurd is; hoe staat het met de Regionale Agenda; zijn daarin al stappen gezet?

Voor het overige kan zij zich aansluiten bij de goede inbreng die zij heeft gehoord van haar collega commissieleden.

Mevrouw Assen (PvdA) vult haar bijdrage als volgt aan.

1720 Zij brengt in dat vorig jaar haar collega een plan indiende tegen uitbuiting van arbeidsmigranten. In de Raadsinformatiebijeenkomst werd duidelijk dat arbeidsuitbuiting erg ongrijpbaar is. Ze brengt daarom enkele zaken uit het plan opnieuw onder de aandacht.

Zij ziet de noodzaak steviger in te zetten op de samenwerking met de arbeidsinspectie, de vakbond en partners in de stad om malafide uitzendbureaus en notoire werkgevers aan te pakken en toe te zien op veilige werksituaties. Zij vraagt welke inzet daarop al gepleegd wordt. Zij vraagt het college afspraken te maken met en malafide werkgevers die mensen op straat zetten wanneer er geen werk meer is aan te spreken. Zij zou daar naming and shaming tegenin willen zetten. Zij vraagt of de burgemeester dat ook kan inzetten. Haar fractie acht toezicht nodig op fatsoenlijke huisvesting en het najagen van huisjesmelkers die samenwerken met malafide werkgevers. Zij pleit voor aangescherpt toezicht op panden die opgekocht worden door uitzendbureaus.

1730 Zij vindt het nodig dat deze groep zoveel mogelijk ingeschreven wordt bij het BAP inclusief verblijfsadres et cetera om ze zo beter in beeld te krijgen. Dat raakt aan de portefeuilles van andere wethouders. Zij vraagt of de burgemeester samen met die wethouders een reactie geven op of hierop intensiever wordt ingezet; of misschien zijn daartoe al plannen.

Niet-agenderende partijen

1740 **Mevrouw Nolten** (Bij1) richt haar aandacht doorgaans vaak op mensen in kwetsbare posities. Dat rapport mensenhandel laat bij uitstek zien waarom het zo belangrijk is om hierop steeds terug te komen; velen die te maken krijgen met mensenhandel en uitbuiting zitten al in kwetsbare posities: racisme, seksisme, klassisme, xenofobie, et

cetera dragen bij aan het creëren van een samenleving waarin mensen risico lopen op uitbuiting.

Zij sluit zich aan bij de inbreng van de PvdA niet in het stigma te moeten vervallen dat bij elke vorm van sekswerk drang komt; dat is zeker niet het geval.

Ook sluit zij zich aan bij de vraag over ongedocumenteerden van de fractie van de Partij voor de Dieren.

1750 En zij sluit zich aan bij het betoog en de vragen van mevrouw Fattal, in het bijzonder die over voorzieningen en doelgroepenbeleid voor slachtoffers van mensenhandel.

De heer Koning (D66) merkt op dat mensenhandel de gelijkwaardigheid en de waardigheid van mensen ten diepste aantast. De inzet die dit college pleegt samen met ketenpartners om mensenhandel aan te pakken, moet zich wat hem betreft heel nadrukkelijk richten op de drie verschijningsvormen zoals genoemd in het rapport: (1) arbeidsuitbuiting), (2) criminele chantage en (3) seksuele uitbuiting. Uit het onderzoek blijkt dat de meest voorkomende vorm van mensenhandel, seksuele uitbuiting betreft. Daarop is relatief ook het meeste zicht. Hij waakt voor de fout om daarop de meeste energie en inzet te richten. Dit betekent voor D66 dat het bestuur van de stad meer te weten moet komen over andere verschijningsvormen van uitbuiting zodat ook die effectief zijn aan te pakken. De hele stad is gebaat bij de juiste aanpak. Hij vraagt hoe de burgemeester dat ziet.

1760

De heer Maas (VOLT) merkt op dat al veel is gezegd.

Hij sluit zich aan bij het meldpunt van de ChristenUnie, de zorg voor ongedocumenteerden van de Partij voor de Dieren en de vraag naar concrete actie van de VVD.

Beantwoording

1770

Burgemeester Dijk sma looft de Raadsinformatiebijeenkomst over dit thema. Zij noemt mensenhandel een “wicket problem”. Zij bevestigt dat het lastig is om zicht te krijgen op mensenhandel in al zijn verschijningsvormen.

Sinds het rapport van RegioPlan heeft het college niet stilgezeten. Zij schetst wat het college tot nog toe heeft gedaan:

Om zicht te krijgen op het probleem benaderde het college RegioPlan. Het college wilde in beeld krijgen van wat het nog niet wist. Het college weet nu beter waarop meer of minder zicht is, zoals de heer Koning dit omschreef.

1780

Zij ziet uit het onderzoek dat vooral jongeren en kwetsbare personen uit het buitenland, waaronder vluchtelingen en arbeidsmigranten extra risico lopen. De rol van sociale media en internet is groot. De burgemeester bevestigt dat in de samenwerking met ketenpartners een stevige basis is gemaakt voor de aanpak: politie, OM, zorgcoördinatie, opvang. Ook daar zijn verbeteringen mogelijk; ook dat blijkt uit het rapport.

De aanpak van het college loopt langs drie lijnen: (1) voorkomen van mensenhandel (brede kennisbijeenkomsten, voorlichting aan sekswerkers en voorlichting aan jongeren over seksuele omgang via Pretty Woman en JOU. (2) Het bestrijden van mensenhandel door ondersteuning aan opsporing en vervolging van daders. Dat is primair een taak voor justitie, maar de gemeente draagt daaraan bij door gemeentelijke medewerkers te trainen, bij Burgerzaken, bij VTH. Door te signaleren en te melden bij de politie en bij de NLA als het gaat om arbeidsuitbuiting. Handhaving van de gemeentelijke regelgeving, door controles. (3) Het beschermen en opvangen van slachtoffers. Het college koopt die opvang in bij het Leger des Heils en MOVERA.

1790

Richting mevrouw Fattal zegt zij hierbij dat zij zal navragen of dit gespecificeerd kan worden op doelgroepen.

Inmiddels is een aantal acties ondernomen naar aanleiding van het rapport. Zij noemt in dat verband een Pilotzachte signalentafel, opgestart met ketenpartners. Daarmee is een juridische grondslag gecreëerd voor het delen van informatie, zoals ook vanuit de commissie is gevraagd.

1800 De burgemeester bevestigt dat er een regionale ketenregisseur is voor Midden Nederland. Die zal de samenwerking tussen de gemeenten vormgeven.

Ten derde is de arbeidsinspectie de NLA aangesloten bij de regionale regietafel Mensenhandel op beleidsniveau. Op casusniveau functioneert de Signalentafel. Ook daar is de arbeidsinspectie aanwezig voor een betere samenwerking.

Het college heeft de raad een Agenda toegezegd. Die komt in Q1 2023 naar de raad. Het college differentieert daarin nog meer naar de verschillende vormen van

1810 uitbuiting: seksuele, criminele en arbeidsuitbuiting. Het college zoekt daarbij ook meer aansluiting bij verweven thema's zoals jonge aanwas in de drugscriminaliteit, de digitale veiligheid waarover mevrouw De Vries sprak, en het thema van asiel en integratie. De aandacht is van oudsher altijd heel gericht geweest op seksuele uitbuiting. Gewerkt wordt met het zogenaamde barrièremodel. Het college neemt criminele- en arbeidsuitbuiting nadrukkelijk mee. Ook daarvoor worden barrière-modellen ontwikkeld.

Mevrouw Fattal en mevrouw Assen vroegen te focussen op bepaalde kwetsbare doelgroepen. Vanuit OOV wordt een onderwijscurriculum ontwikkeld en wordt geprobeerd jongeren voorlichting te geven via het Onderwijs.

1820 Momenteel wordt gewerkt vanuit Grenzen Stellen en Perspectief bieden met een persoonsgerichte aanpak gefocust op jongeren die er steeds dieper inkomen te zitten, eerst vanuit het vervoeren van pakketjes, en later groter. Voor die aanpak zijn ook de middelen beschikbaar, ook via het Coalitieakkoord. Daarmee zijn nog niet alle vormen van persoongerichte aanpak meegenomen. Dit gaat vooral om jongeren die een relatie hebben met drugscriminaliteit. Soms is daarbij een uitbuitingseffect te zien. Daarvoor zal verdergaand aandacht nodig zijn.

1830 Als het gaat om de kwetsbare personen uit het buitenland was te zien hoe kwetsbaar de opvang was van Oekraïense vluchtelingen rondom de Jaarbeurs. De betrokken professionals waren heel erg alert op mensen die daarop afkwamen. Daar komt ook informatie vandaan die gebruikt wordt in training om signalen te herkennen van slachtoffers van mensenhandel. Momenteel wordt gewerkt aan een verdere doorontwikkeling in de ketensamenwerking. Dat betekent een eenduidige meldroute in de Regio en niet alleen in de gemeente. De burgemeester noemt ook de samenwerking tussen de Signalentafel met de Driehoek en het Zorg- en Veiligheidshuis voor de Regio Utrecht op casusniveau zo dat in potentie op die verschillende tafels in het overleg dezelfde situaties langs komen.

1840 Het stadsbestuur heeft een aantal uitdagingen. Die ene fte bij de gemeente is de ketenregisseur. Die kwam in de vorige collegeperiode; daarvoor waren destijds hele beperkte middelen. Het college probeert nu binnen het bestaande budget in het kader van Grenzen Stellen en Perspectief bieden, zaken bij elkaar te leggen en daarmee op te schalen naar meer vaktrainingen van, voor en door professionals, brede voorlichtingscampagnes, en specifiek vervolgonderzoek naar arbeidsuitbuiting in Utrecht. Dit is een van de onderwerpen waarvan het college de noodzaak inziet.

Zij hoopt hiermee de gestelde vragen te hebben beantwoord.

Interrupties

Mevrouw Assen (PvdA) vraagt of ervaringsdeskundigen worden ingezet bij het trainen van professionals.

Burgemeester Dijkma gaat ervan uit dat met de inkoop hiervan het gaat om professionele trainingen. Zij heeft hierbij geen directe betrokkenheid en is niet op de hoogte van specifieke details. **De voorzitter** doet de suggestie die vraag als technische vraag te stellen buiten de vergadering om.

1850 **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) hoorde de burgemeester de commissie informeren over kwetsbare mensen uit het buitenland. Zij vraagt of ook ongedocumenteerden worden meegenomen in de Agenda.

Burgemeester Dijkma benadrukt dat het hier gaat om breed samengestelde groepen.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) benadrukt dat ongedocumenteerden een bijzondere groep vormen. Ongedocumenteerden zijn nog minder in het zicht van instanties.

1860 **Burgemeester Dijkma** bevestigt dat. Zij licht toe dat het de bestrijding van mensenhandel moeilijker maakt. Dan gaat het om mensen die uit het zicht van instanties willen blijven. Deze mensen zijn er ook toe geneigd om kwalijke omstandigheden te handhaven vanuit de angst voor uitzetting.

De arbeidsuitbuiting kan een route zijn voor extra onderzoek om te zien wat er aan de hand is. De burgemeester hoopt dat dat een methode is om daarop beter zicht te krijgen. Daarvan is nog te weinig bekend.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt of de burgemeester het met haar fractie eens is dat bij een Meldpunt gekeken moet worden naar een optie om voor deze groep mensen de anonimiteit te waarborgen.

Burgemeester Dijkma antwoordt dat dat mogelijk is via MMA.

1870 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt bij interruptie hoe ervoor te zorgen dat de gemeente dit op de agenda houdt. Is de burgemeester bereid de raad jaarlijks te rapporteren over dit onderwerp zo dat dit in de raad te bespreken is?

Burgemeester Dijkma moet daarover nadenken. Nu eerst zal in Q1 2023 aan de slag gegaan worden met de Agenda. Zij vraagt permissie om daarin de vraag mee te nemen hoe dit onderwerp levend te houden. Zij wil de ruimte nemen om na te gaan of daarvoor ook minder intensieve methodes zijn. Zij zal hierop terugkomen in de Agenda.

1880 **De heer Van Steeg** (CDA) begrijpt deze afweging van de burgemeester. Aan de andere kant ziet hij op dit terrein veel ontwikkeling en houdt hij daarop graag de aandacht. Hij vindt dit een goede afspraak. De raad kan ook nagaan hoe dat in de toekomst verder te agenderen.

Mevrouw Assen (PvdA) had een aantal punten ingebracht over arbeidsuitbuiting en zij vraagt of die worden opgepakt met de wethouder, of worden die onderdeel van wat in Q1 naar de raad toekomt?

1890 **Burgemeester Dijkma** zet uiteen dat het college op het thema meer onderzoek gaat doen. Zij verwacht dat de raad voor een deel zaken moet oppakken met de wethouder. Wanneer dit heel erg op uitvoeringsniveau ligt binnen het domein van de wethouder, adviseert de burgemeester de commissie het daar te agenderen. Het college probeert meer grip te krijgen en zicht te houden op het onderwerp. Duidelijk

is dat van dit onderwerp te weinig bekend is. De intensivering in de samenwerking met de NLA moet ertoe leiden dat het bestuur beter aan de wind gaat varen op dit thema. **Mevrouw Assen** (PvdA) begrijpt hieruit dat in Q1 meer onderzoek zit naar hoe dit boven water te krijgen is en wat dan mogelijke vervolgacties zijn daaraan gekoppeld. **Burgemeester Dijkma** antwoordt bevestigend.

Mevrouw Meerdling (VVD) had de vraag gesteld hoe het mogelijk is dat onvoldoende geregistreerd is terwijl er een ketenregisseur is aangesteld om juist ook de registratie uniformer te maken.

1900 **Burgemeester Dijkma** antwoordt dat die vraag gegeven is met de zachte Signalen-tafel in de Regio met alle ketenpartners inclusief NLA om ook de eenduidigheid in de registratie en het mogen uitwisselen van gegevens te kunnen organiseren.

De voorzitter legt de vraag voor aan de fracties of zij van mening zijn dat hiermee het doel dat zij hadden, is bereikt en hoe zij hiermee verder willen.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vindt het goed dat de zorgen van zijn fractie breed gedeeld worden. En dat ook de burgemeester hiermee verder aan de slag gaat. Voor nu plant hij geen verdere stappen.

1910 **Mevrouw Assen** (PvdA) wacht de actie in Q1 af en beperkt zich nog tot de technische vragen die zij op de mail zet.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) sluit zich hierbij aan; ook zij wacht op Q1.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het goed om de Uitvoeringsagenda af te wachten op dit moment en van daaruit het onderwerp weer te agenderen.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) is zeer tevreden met de beantwoording door de burgemeester.

Mevrouw Meerdling (VVD) wacht op Q1.

Toezegging

1920 De burgemeester zegt toe in de Uitvoeringsagenda Mensenhandel stil te staan bij de versterking van bewustwording van de problematiek en informatievoorziening aan de raad. De Uitvoeringsagenda volgt in Q1 2023. Hiermee rondt **de voorzitter** de bespreking af.

Korte schorsing en heropening van de vergadering.

9. Raadsbrief evaluatie cameratoezicht

Burgemeester, Beleidssterrein: Openbare Orde en Veiligheid

Geagendeerd door EenUtrecht, VVD, CDA

1930 Doel is het bespreekbaar maken van een ruimer camerabeleid, waarin de inzet van camera's plaatsvindt op basis van noodzakelijkheid en niet meer wordt beperkt in aantallen, zoals ook geadviseerd in bijgevoegde evaluatie. Vanaf 2009 hanteert de gemeente Utrecht een restrictief camerabeleid met een maximum aantal camera's (81, waarvan 75 vast en 6 flexibel), recent in het Coalitieakkoord opgehoogd (naar 91 incl. 16 flexibel). Belangrijkste reden voor het denken in maximale aantallen is de zorg over de privacy.

Kernvraag is dus vooral hoe we in Utrecht toch de voordelen van de inzet van camera's op alle plaatsen waar dat echt nodig is kunnen benutten en tegelijkertijd de privacy goed kunnen waarborgen.

Vooruitlopend op het raadsvoorstel willen de agenderende fracties graag dit debat alvast voeren, met input van de eerdere raadsbrief (1 april 2022) en evaluatie cameratoezicht 2018-2021; en met de inzichten opgedaan tijdens een bezoek aan de meldkamer bij de politie (8 sept. 2022). Het resultaat van dat debat kan dan input zijn voor het raadsvoorstel van het college.

1940 Inzet van de agenderende fracties is om alsnog de aanbevelingen van bijgevoegde evaluatie over te nemen, samengevat:

* Camera-inzet op basis van noodzakelijkheid in plaats van aantal; loslaten maximum.

* Overnemen aanbevelingen uit de evaluatie o.a.

• Inzetten van relevante camera's van derden.

- Benutten van slimme technologie (onderscheid 'ruis' en 'relevantie')
- Invoeren van een gemeentelijke toezichtcentrale
- Uitbreiding flexibele camera's op verzoek van inwoners ter preventie

De voorzitter leidt dit onderwerp in aan de hand van de annotatie bij de agenda.

1950

De commissie

Mevrouw Meerdling (VVD) schetst de functie van cameratoezicht, merkt op dat sinds 2007 het aantal camera's niet is gegroeid; over heel Utrecht zijn slechts 81 camera's. De stad is wél gegroeid sinds 2007: 60.000 inwoners meer en er zijn veel meer toeristen, evenementen en demonstraties. Om die reden vindt zij het goed stil te staan bij de evaluatie van het camerabeleid. Dat het aantal camera's niet is gegroeid vindt zij vreemd onder meer vanwege het veiligheidsgevoel in de stad en de mening van bewoners en professionals over cameratoezicht. Alle professionals zijn het erover eens dat het huidige beleid knelt in de actuele situatie.

1960

Zij haalt vier concrete aanbevelingen aan: stuur niet op het aantal camera's maar op op noodzakelijkheid, verbreed het politiek bestuurlijke debat naar alle camera's en sensoren, dus bijvoorbeeld ook bij private deurbellen, ga aan de slag met onder meer kunstmatige intelligentie, en bouw een gemeentelijke toezichtcentrale. De VVD onderschrijft deze aanbevelingen van harte.

Haar fractie hoopt dat deze aanbevelingen verwerkt zullen worden in het nieuwe beleidskader Cameratoezicht. Zij vraagt of de burgemeester dat kan toezeggen. Dit is ook een oproep aan haar collega's. Het aantal camera's vindt zij arbitrair en nergens op gebaseerd; dat spijt haar. Dat aantal wordt vaak wel in coalitieakkoorden vastgelegd. Zij pleit voor een de inzet van camera's op basis van noodzaak en niet op een vast afgesproken getal.

1970

Zij merkt op dat los van de aanbevelingen er zaken ook goed gaan in het huidige beleid van; haar fractie vindt het ook belangrijk dat niet te snel naar cameratoezicht wordt gegrepen en ook zij vindt het waarborgen van privacy van belang. Die zijn wat haar betreft goed gewaarborgd in het huidige kader. Zij hoopt deze aspecten ook weer terug te zien in het nieuwe kader.

Zij roept het college op naar het rapport, de inwoners en de professionals te luisteren, en het camerabeleid te wijzigen.

1980

Mevrouw Fattal (GroenLinks) heeft moeite met de implicatie als zou het college niet kijken naar de noodzaak en slechts een willekeurig aantal kiezen. Zij merkt op dat er 10 flexibele camera's bijkomen in het Coalitieakkoord. Die spelen expliciet in op de noodzaak in bepaalde wijken en op de behoefte van bewoners. Zij vraagt hierop de reactie van mevrouw Meerdling.

Mevrouw Meerdling (VVD) ziet dan heel graag de berekening als er sprake is van noodzaak: welk totale aantal camera's heeft Utrecht nodig? Die berekening is er niet. Bij het Coalitieakkoord heeft zij gevraagd inzichtelijk te maken waarop de 10 extra camera's gebaseerd zijn.

1990

Mevrouw Fattal (GroenLinks) kan die berekening niet laten zien. Zij betoogt dat flexibele camera's juist kunnen inspelen op de noodzaak. Dat vindt zij het goede aan het Coalitieakkoord. Zij vraagt of de VVD het eens is met haar dat flexibele meer tegemoet komen aan de behoefte aan veiligheid in de stad dan vaste camera's.

Mevrouw Meerdling (VVD) maakt een onderscheid tussen noodzaak in totale aantallen, en noodzaak in het verschil tussen vaste en flexibele camera's. Zij is het eens met mevrouw Fattal dat ook zij de voordelen ziet van flexibele camera's. Wat haar betreft zou dat in het noodzakelijkheidscriterium zijn opgenomen. Met de 10 extra

camera's is nog niet echt gekeken naar de noodzaak in de stad, al juicht zij die extra camera's toe.

2000 **Mevrouw Assen** (PvdA) legt de vraag voor of het wijs is om na te gaan hoe het gaat in de komende periode, of de 10 extra camera's mogelijk toereikend zijn. Wanneer dan zou blijken dat dat niet het geval is, na te gaan wat dan meer nodig is. Dat is wat haar betreft niet aan de orde.

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat mevrouw Assen deels hetzelfde zegt als zij, maar dan op een andere manier. Wanneer blijkt dat het genoeg is, is het aantal zo groot als noodzakelijk. Zij vindt het beter toe te werken naar een objectief criterium: de noodzakelijkheid. Dan is het in theorie ook mogelijk dat er camera's af gaan.

Mevrouw Assen (PvdA) pleit voor terughoudendheid in het toezicht via camera's. Het helpt volgens haar om hierin iets van een beperking te voelen.

2010 **De heer Simsek** (DENK) hoorde de VVD zeggen te moeten kijken naar de situatie voor het vaststellen van waar vaste camera's nodig zijn; hij merkt op dat de idee van flexibele camera's juist is dat de camera's zijn te plaatsen indien nodig en weg te halen zodra de camera's niet meer nodig zijn. Hij vindt de inherente privacy-schending van groot belang.

Mevrouw Meerding (VVD) gaat in op de inbreng van mevrouw Assen. Zij vindt het een goed objectief criterium en ook een uiting van terughoudendheid.

Zij is het eens met de heer Simsek als het gaat om de functie van flexibele camera's. Soms gaat het om plekken waar vaste camera's wel een beter middel is omdat bij het weghalen van de camera het probleem weer terugkomt.

De heer Simsek (DENK) merkt op de vaste camera nogal bindend te vinden; de situatie kan op locaties veranderen, ook door ander beleid, bijvoorbeeld meer handhaving.

2020 **Mevrouw Meerding** (VVD) merkt op dat wanneer flexibele camera's herhaaldelijk weer teruggeplaatst worden, dat wel kosten met zich meebrengt. Wanneer camera's vaker teruggeplaatst moeten worden, denkt zij aan vaste camera's.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) is niet overtuigd van de preventieve werking van camera's. Zij merkt op dat in het onderzoek de preventieve werking van vaste camera's niet is onderzocht. Zij vraagt hoe mevrouw Meerding denkt over het waterbedeffect. Als er sprake is van preventieve werking, houdt zij dat waterbed effect voor mogelijk.

2030 **Mevrouw Meerding** (VVD) merkt op dat het onderzoek concludeert dat alle professionals zeggen dat er nu te weinig camera's zijn. Zij bevestigt dat het waterbed effect bestaan kan op verschillende locaties. Dat ligt dan aan de situatie. Zij ziet dat camera's in ieder geval effect hebben en dat bepaalde plekken veilig worden. Zij vindt het waterbedeffect niet allesbepalend als het gaat om het effect van cameratoezicht.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) legt opnieuw de vraag voor hoe mevrouw Meerding duidt dat de preventieve werking van vaste camera's niet is onderzocht in de evaluatie.

Mevrouw Meerding (VVD) herhaalt haar antwoord over wat de professionals zeggen over de behoefte aan meer camera's. Zij constateert dat de Partij voor de Dieren en de VVD van mening verschillen over de preventieve werking. Zij attendeert erop dat er genoeg onderzoeken zijn die de preventieve werking wel bevestigen.

2040 **Mevrouw Nolten** (Bij1) merkt op dat de inwoners niet unaniem om meer camera's vragen. Zij vraagt aandacht van mevrouw Meerding voor Utrechters die kritisch zijn op de inzet van camera's en die hun privacy hoog achten en vrij willen bewegen in de openbare ruimte.

Mevrouw Meerdling (VVD) merkt op dat 80% van de Utrechters meer cameratoezicht wil. Zij vindt dat een fors aantal. Om die reden vindt zij dat er een duidelijk signaal is van bewoners. Er zullen altijd mensen zijn die hier kritisch tegenover staan. Daarom vindt zij het belangrijk dat de privacy gewaarborgd is in het beleidskader; van belang is dat steeds goed gekeken wordt waar cameratoezicht wordt ingezet. Zij wil daar niet zomaar toe overgaan.

2050 **De heer Koning** (D66) vindt de inzet van camera's in de kern van de zaak een politieke afweging. Het is duidelijk dat dat ook zo naar voren komt in het Coalitieakkoord. Hij vindt dat een deel van de discussie onderbelicht is.

De verschillende onderzoeken en redeneerlijnen in al dan niet meer camera's is technisch steeds onderbelicht: niet toegenomen cameratoezicht niet is toegenomen. In 2007 waren de camera's veel minder geavanceerd dan nu. Hoe ziet de VVD dat?

Mevrouw Meerdling (VVD) zou het cameratoezicht willen lostrekken van het politieke. Zij verwijst naar de desbetreffende frase in het onderzoek: niet allemaal vasthouden aan de heilige huisjes en de scope breder trekken.

2060 Als het gaat om het geavanceerde aan de camera's, juicht zij dat alleen maar toe. Camera's worden soms ook voor een deel van de tijd uitgezet of niet actief uitgelezen. Zij vindt dat een goede ontwikkeling. Omdat de camera's beter werken is de pakkans hoger. Zij vindt dat een positieve ontwikkeling. Zij benadrukt het standpunt met betrekking tot het aantal camera's.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt het fijn dit te bespreken voordat er een uitgewerkt beleid kader is. Hij hoopt dat dat helpt. Hij dankt het college voor de in zijn ogen goede evaluatie. Die evaluatie laat zien dat de opbrengst groot is.

De evaluatie op de preventieve werking, zal er nog komen.

2070 Hij vindt het prettig dat geconstateerd is dat de privacy goed geborgd is. De raad heeft een verordening vastgesteld voor de privacy; de 81 en straks 91 camera's voldoen daaraan. Van belang is dat niet onnodig mensen worden gevolgd. Het aantal maakt dan niet uit.

Medewerkers van de politie geven voortdurend terug dat zij nog meer de ruimte willen om nog beter de opsporing, de preventie en het toezicht te kunnen invullen door niet rigide vast te houden op het aantal. Noodzakelijkheid moet het leidende principe zijn.

2080 **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) antwoordt bevestigend over dat zij zich zorgen maakt. Er zitten twee aspecten aan privacy: (a) wat te doen met de gegevens die camera's verzamelen en (b) kan de mens zich nog vrij bewegen door de stad zonder te worden geobserveerd? Elke camera maakt dat recht op vrij bewegen kleiner wordt. In die zin vindt zij het onbegrijpelijk dat de heer Dijkstra stelt dat het recht op privacy voldoende gewaarborgd is en dat het aantal daarbij niet uitmaakt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dit de essentie van de discussie van vanmiddag. Voordat de gemeenteraad zegt dat het goed is dat een camera er hangt, de raad aan de voorkant moet weten dat de privacy geborgd is. Wanneer dat niet het geval is, doet de raad geen goed werk op dit dossier.

2090 Hij heeft een bezoek gebracht aan het adres waar de camera's worden uitgekeken; daaruit is hem gebleken dat alleen gekeken wordt wanneer daartoe aanleiding is, de ramen van particulieren worden zwart afgeblokt, et cetera. Dat maakt dat hij een stuk geruster is. **Mevrouw Fattal** (GroenLinks) is blij te vernemen dat EenUtrecht de privacy ook belangrijk vindt. Zij vraagt de heer Dijkstra of hij begrijpt wat het doel is van een maximum aantal camera's.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) antwoordt ontkennend. Hij pleit voor zorgvuldigheid bij elke camera die geplaatst wordt. Privacy staat voor hem bovenaan.

De heer Simsek (DENK) vraagt of de heer Dijkstra het met hem eens is dat ondanks dat de bevoegde mensen er zorgvuldig mee omgaan, elke camera een inbreuk is op de privacy.

2100 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) is zich daarvan volledig bewust. Daarom vindt hij het goed de verordening op de privacy te hebben, heel kritisch te zijn waar en hoe ze hangen. Hij herhaalt zijn stellingname. Het gaat om de afweging privacy in relatie tot veiligheid. Het gebruik van camera's levert zijns inziens winst op.

De heer Simsek (DENK) bevestigt dat het gevoel van veiligheid hiermee ook te maken heeft. Hij ziet het maximum in de noodzakelijkheid.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het daarmee eens.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) brengt in dat die beelden gedurende een gigantisch aantal uren per dag live uitgekeken worden. Zij vraagt of EenUtrecht zich daarvan bewust is. Zij vraagt ook of EenUtrecht zich ervan bewust is dat de gemeentelijke camera's niet de enige camera's zijn in de stad, maar dat in Utrecht meer dan 5000 camera's hangen.

2110 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) licht toe dat wanneer hij spreekt over bekijken, hij het inzoomen en exact bekijken bedoelt. Hij bevestigt dat de camera's voortdurend aanstaan, maar er zit niet iemand alles te volgen. Hij bevestigt dat er 5000 camera's hangen. Wat hem betreft maakt de gemeente zich ook druk over de 5000 – 81 camera's. **Mevrouw De Vries** (Partij voor de Dieren) herhaalt en stipuleert dat er constant iemand meekijkt. **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) herhaalt zijn standpunt. Hij zou graag de spanning willen afhalen van het aantal omdat hij voor een veilige stad gaat. Hij recapituleert graag zowel de privacy recht te willen doen als de veiligheid te vergroten.

2120 Afrondend heeft hij nog de volgende wens: bewoners en buurtondernemers de ruimte te geven en nadrukkelijker uit te dagen een verzoek in te dienen en dat gereageerd wordt op eventuele nieuwe locaties, altijd getoetst op noodzakelijkheid.

De heer Van Steeg (CDA) stelt vast dat het opnieuw gaat om een gepolariseerd debat in de raad. Geprobeerd is om de tegenstellingen tussen veiligheid en privacy te overbruggen. Hij stelt vast dat het niet gelukt is. Hij betreurt het dat krampachtig vastgehouden wordt aan de openbare orde camera's met vaste camera's.

Ook zijn fractie is geen voorstander van het volhangen van de stad met camera's. Hij hoopt ook te kunnen kijken naar het aantal camera's.

2130 Recentelijk bracht hij een bezoek aan het cameratoezicht; hij hoorde daar dat er een grotere behoefte is aan meer flexibele camera's. Hij ziet wel een verschil met waar de camera's gebruikt worden. De idee is geopperd de camera's te gebruiken voor het aantal vaste momenten in het jaar; bijvoorbeeld met Oud & Nieuw en Koningsdag om dan meer flexibele camera's op te hangen bovenop het aantal dat nu ook opgehangen wordt. Hij vraagt of de burgemeester dit mee kan nemen in het beleidskader. Hij krijgt graag de reactie van de burgemeester.

2140 Hij ziet in de evaluatie technische uitdagingen: het kost veel tijd om de flexibele camera's op de goede plekken snel op te hangen. Dat vraagt om een bredere aanpak binnen de gemeente om daarmee om te gaan. Hij vraagt of de burgemeester mogelijk gaat maken die flexibele camera's direct te plaatsen op de plek waar het nodig is. Wat moet daarvoor gebeuren? Hij vraagt of de burgemeester dat wil meenemen in het beleidskader.

In de evaluatie wordt ingegaan op de technologie. De technologie is ook te gebruiken om veel specifiekier om te gaan met privacy door te blurren bijvoorbeeld, de scan auto's. Hij vraagt of de burgemeester bereid is de mogelijkheden van de technologie verder te onderzoeken. Zal dat ook in het beleidskader terechtkomen? Krijgt de raad daarover nog afzonderlijk informatie: hoe die technologische ontwikkeling te gebruiken om én de stad veiliger te maken én de privacy beter te borgen? Hij krijgt daarop graag een reactie.

2150 Hij stelt dat veel breder gekeken moet worden dan alleen naar de paar openbare orde camera's; veel meer ook naar de andere sensoren die ook in de stad zijn geplaatst. Hij zou graag daarin nog een veel bredere afweging willen. De camera's mogen op deze manier gebruikt worden. Daarvoor is de privacywetgeving.

Er zijn veel meer sensoren in de stad die effect hebben op de privacy van mensen. Hij vraagt hoe dat meeweegt in het kader dat er nu is.

Mevrouw Assen (PvdA) merkt op dat bewoners in de Geuzenwijk aangaven die zich onveilig voelden en camera's wilden, het onprettig te vinden dat voor hun veiligheid camera's nodig waren. Zij vonden dat toch een inbreuk op hun privacy. Het gevoel van onveiligheid en de overlast wogen zwaarder. Zij benadrukt haar standpunt.

2160 **De heer Van Steeg** (CDA) heeft in het debat het woord "bespieden" gehoord. Hij vindt het vertrouwen dat dat zo niet gebruikt wordt van belang. Hij bevestigt dat iedere camera een zekere inbreuk op de privacy is. Die afweging moet goed gemaakt worden. Dat betekent ook dat een vast aantal niet de oplossing is; gekeken moet worden naar wat nodig is in de stad. Dat blijkt ook uit het rapport. Hij zou het jammer vinden wanneer het Coalitieakkoord het evaluatierapport overbodig heeft gemaakt.

Mevrouw Nolten (Bij1) hoort het vertrouwen dat het goed gebeurt. Tegelijkertijd is bekend dat een instituut als de politie zich schuldig maakt aan etnisch profileren. Zij legt de vraag voor welke veiligheid van welke burger centraal wordt gesteld. Zij hoorde die vraag nog niet voorbijkomen in de betogen van de agenderende partijen.

2170 **De heer Van Steeg** (CDA) bevestigt dat etnisch profileren vaak besproken is in de raad. Dat staat los van het aantal camera's.

Mevrouw Nolten (Bij1) bestrijdt de woorden van de heer Van Steeg. Gezien is dat in sommige wijken meer cameratoezicht is dan in andere. Dat lijkt haar geen toeval.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het onjuist dat in verband te brengen met enkel etnisch profileren.

De heer Simsek (DENK) brengt het stigmatiserend effect van meer camera's in bepaalde buurten onder de aandacht. Door een groter aantal camera's ontstaat ook een groter aantal boetes.

2180 **De heer Van Steeg** (CDA) is voorstander van het keihard aanpakken van etnisch profileren. Hij ziet dat niet als de reden om het aantal camera's in de stad ter discussie te stellen. Daardoor zal het veiligheidsprobleem in de stad niet worden opgelost.

De heer Simsek (DENK) herhaalt zijn vraag over de stigmatiserende werking ook naar bepaalde bevolkingsgroepen toe. Hij vraagt of de heer Van Steeg zich daarin herkent.

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat de meeste camera's in de binnenstad hangen. Hij bevestigt dat voor een eventueel stigmatiserende werking gewaakt moet worden. Dan is het onderwerp van gesprek *etnisch profileren en de handhaving*.

Niet-agenderende partijen

2190 Punt van orde

De heer Koning (D66) zal zijn inbreng niet leveren en stelt voor dat de andere niet agenderen de partijen dat ook doen. Dit omdat het debat hierover nog gevoerd gaat worden met daarbij een voorstel van het college daarbij. Hij hoopt op een goede reactie van de burgemeester. **De heer Van Steeg** (CDA) houdt het voor mogelijk dat er mensen zijn die nog iets willen meegeven voor het beleidskader. Dat was het doel van het debat. Hij zou die ruimte willen geven.

Voortzetting van het debat

2200 **De heer Maas** (VOLT) merkt op dat in Utrecht DataScroll bestaat aan de universiteit. Hij zou het meer dan de moeite waard vinden de experts van dat universitair instituut te raadplegen hoe om te gaan met de dilemma's die hier aan de orde kwamen.

Mevrouw Nolten (Bij1) zou het loslaten van het maximum aantal camera's een zeer zorgelijke ontwikkeling vinden en een glijdende schaal. Zij vertrouwt erop dat het college die optie niet in overweging neemt. Zij stelt haar zeer kritische houding in het vooruitzicht bij het komende beleidskader als dat maximum er afgaat bij de flexibele camera's.

2210 **De heer Simsek** (DENK) sluit zich aan bij het punt van Bij1. Daarnaast vraagt hij in een nieuw beleidskader op te nemen dat camerabeelden in plaats van 28 dagen 48 uur bewaard kunnen worden en eventueel veiliggesteld voor strafrechtelijk onderzoek. Hij is benieuwd naar de reactie van de burgemeester.

Beantwoording

2220 **Burgemeester Dijkstra** merkt op dat dit debat een aantal zaken laat zien. Het is een behoorlijk gepolitiseerd debat met veel zorgen over privacy. Uit het evaluatie-onderzoek en uit de praktijk van het beleidskader is gebleken dat dat een van de hoofdpunten is van het beleidskader. Van de 15 pagina's die er nu zijn, gaat 1,5 pagina daarover. Het blijkt ook niet uit de evaluatie dat de gemeente op dat onderwerp faalt. Zij vindt het belangrijk dat hiervan nota wordt genomen. Zij zal hieraan ook aandacht besteden in het nieuwe beleidskader. Zij bevestigt richting de heer Van Steeg dat het kan zijn dat voortschrijdende technologie de gemeente beter in staat stelt met bijvoorbeeld het blurren van beelden nog meer privacy te organiseren. Zij is er voorstander van om dat onderwerp alle aandacht te geven die het verdient. In de evaluatie staan enkele aanbevelingen en die gaan niet alleen over getallen. Zij noemt in dit verband het kijken naar een eigen centrale, de technologie, het belang van benadrukken dat en waarom er noodzaak is. Die punten zijn haar zeer aangelegen. Zij noemt de camera het sluitstuk. De camera kan nooit het begin van beleid zijn.

2230 Camera's worden ingezet wanneer alle andere maatregelen niet meer voldoende zijn. Zij vindt de flexibilisering in dat verband een interessante. De burgemeester licht toe als portefeuillehouder Diversiteit en Inclusie bij de regio burgemeesters in gesprek te zijn met de heer Sitalsing van Midden Nederland om na te gaan hoe in ieder geval hiervan veel meer werk te maken is, zeker na de documentaire die iedereen heeft gezien. Zij heeft gesproken met Dwight van de Vijver die teruggaat naar de politie vanuit Midden-Nederland om te helpen. Zij is daarover zeer optimistisch.

In het licht van de opmerkingen over stigmatisering zet de burgemeester uiteen dat 45 van de 81 camera's in de binnenstad staan. De grootste problematiek zit in de binnenstad. In West staan vijf camera's, in Zuidwest staan er 8, Noordwest 9,

- 2240 Overvecht 5, Oost 3, en er zijn zes flexibele camera's. En van die flexibele zitten vanaf oktober 3 in Overvecht en 3 in Noordwest.
- Ze vond de uitkomst uit de evaluatie naar de noodzaak te kijken volstrekt logisch. De terughoudendheid in de plaatsing van camera's moet haars inziens niet afhankelijk zijn van een maximum, maar van steeds opnieuw bekijken waarom die camera op die plek. Zij vindt dat de overheid dat aan burgers verplicht is. Dan moet het niet uitmaken of het er twee of drie of vier of vijf meer of minder is.
- Tegelijkertijd ziet de burgemeester een behoorlijke meerderheid in de raad met het gevoel dat met het zetten van een maximum er een vorm van Control op privacy is. Zij heeft dat maximum daarvoor niet nodig. Zij accepteert dat dat het geval is. Zij is blij met het perspectief geboden door het Coalitieakkoord op het element van de groei van de stad. Daaraan is het gekoppeld aan het Coalitieakkoord. De burgemeester denkt dat met het aantal dat er nu bijkomt met 10 flexibele camera's behoorlijk veel is op te lossen van waar zij tot nog toe tegen grenzen aan liep aan wat zij nodig had. Zij is zeer erkentelijk voor de 10 extra. De burgemeester doet de suggestie na te denken en bestuurlijk overleg te voeren over hoe om te gaan met piekmomenten.
- De heer Dijkstra** (EenUtrecht) hoort de worsteling bij de burgemeester. Hij leest onvoldoende terug hoe tot nu toe gebleken is dat goed rekening is gehouden met de zorg voor de regeling omtrent de privacy die nu bij raadsleden en bewoners leeft;
- 2260 hoe is dat gecheckt? Hoe is dit allemaal goed geregeld? Een groot deel van de raad is tot nog toe niet goed overtuigd.
- Burgemeester Dijkma** vindt het maken van een stevig verhaal heel erg belangrijk om te doen. Ook zij wil graag alles doen om de zorgen weg te nemen. Zij heeft er kennis van genomen dat er fracties zijn die het sowieso niet willen. Zij voorziet die nooit tevreden te zullen stellen. Zij legt zich daarbij neer.
- Veel vragen die gesteld zijn, zullen terug moeten komen bij het raadsvoorstel dat naar de raad toe gaat met het nieuwe beleidskader. Zij zal zowel de evaluatie en de aanbevelingen daarin een plek geven. Datgene wat in het Coalitieakkoord is opgeschreven, zal daarbij leidend zijn.
- 2270 **De heer Van Steeg** (CDA) vraagt op welke manier de burgemeester recht kan doen aan de evaluatie.
- Burgemeester Dijkma** antwoordt de ruimte te vinden in dit beleidskader vanwege de flex/vast en de termijnen. Wanneer binnen het maximale aantal de noodzakelijkheid als uitgangspunt genomen wordt, is alsnog op andere manieren ervoor te zorgen daarop beter beslagen ten ijs te komen. Zij verwacht dat iedereen het daarover eens kan zijn. Niemand heeft de noodzakelijkheid als basis voor het plaatsingsbesluit bestreden. Zij verwacht dat partijen elkaar daarop vinden.
- De evaluatie geeft geen maximum aan. Zij benadrukt dat de redenering niet alleen aan het maximum was gebonden. De redenering ging verder dan dat. Die zoektocht
- 2280 maakt zij samen met haar ambtelijke ondersteuning; hoe verdere stappen te zetten in die noodzakelijkheid en in de wendbaarheid.
- De heer Van Steeg** (CDA) is het eens dat dit mogelijk is met deze evaluatie. Hij stelt dat de belangrijkste drempel niet wordt weggenomen, namelijk het maximum dat er is. De behoefte vanuit de stad is de raad onduidelijk.
- Burgemeester Dijkma** denkt met het nieuwe aantal camera's aan de behoefte in de stad verder tegemoet te kunnen komen. Zij voorziet een mogelijke grens op de piekmomenten. Zij zal roeien met de riemen die zij heeft en stelt dat die riemen "state of the art" worden.

2290 In reactie op de desbetreffende inbreng van **de heer Van Steeg** (CDA) geeft de **burgemeester** aan het lastig te vinden nu een vooruitschaduwend debat te voeren over een voorstel dat hier nog niet ligt. Zij heeft nota genomen van de gemaakte opmerkingen. Zij gaat na wat zij daarmee kan doen. Wanneer er een voorstel ligt zullen raad en college over een aantal zaken ten principale doorspreken. Voor wat betreft de bewaartermijn is de 28 dagen de wettelijke termijn om de politie de mogelijkheid te geven gegevens te gebruiken voor onderzoek. De raad kan daarin niet eenzijdig wijzigen.

Interrupties

2300 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt wat de burgemeester kan doen om de “wippende meerderheid” het vertrouwen te geven.

Ten tweede vraagt hij hoe het gemakkelijker te maken voor buurtondernemers of bewoners om de behoefte aan meer veiligheid aan te geven. Zal daarvoor aandacht zijn in het beleidskader?

Burgemeester Dijkma lijkt het evident het thema privacy uit en te na een plek te geven in het nieuwe beleidskader. Ze ziet enkele aanknopingspunten in de evaluatie die daarover iets zeggen en die richtinggevend zijn. Zij zal nagaan of zij daarin nog extra stappen kan zetten. Mogelijk moet de aandacht voor de privacy in Utrecht beter verteld worden.

2310 Het college bespreekt allerlei zaken met ondernemers. Wanneer ondernemers zeggen een camera zeer op prijs te stellen, gaat het college daarop in. De wens moet wel voortkomen uit een opeenstapeling van overlast of onveilige situaties. Als de camera's geplaatst worden, wordt vaak ook het gesprek gevoerd met de omgeving via de gebiedsregisseur.

De voorzitter verneemt desgevraagd dat de commissie geen inbreng meer heeft. Hij legt de vraag voor bij de agenderende fracties of zij hier uit hebben gehaald wat ze wilden. Hij wil weten of er nog iets anders gaat gebeuren dan even wachten op het raadsvoorstel dat in dit kwartaal op de digitale deurmat van de raad zal vallen.

2320 **De heer Dijkstra** (Een Utrecht) wacht het raadsvoorstel af. Hij hoopt in het vervolg het gepolitiseerde uit het debat te halen.

Mevrouw Meerding (VVD) wacht ook op het voorstel.

De heer Van Steeg (CDA) kijkt ook graag nu eerst naar het beleidskader om mogelijk dan nieuwe stappen te kunnen zetten.

De voorzitter schorst de vergadering om 16.54 uur tot 20.00 uur.

[10. Beantwoording SV 2022, nr. 90 over openbaar maken van persoonsgegevens bij zienswijzen na toestemming betrokkene 30-06-2022](#)

2330 **De voorzitter** de heer Peters, leidt dit onderwerp in. Dit wordt besproken omdat de agenderende fractie EenUtrecht graag met de wethouder in gesprek wil. Het debat zal in één termijn plaatsvinden.

De commissie

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt de wethouder de mensen zelf te laten beslissen of ze zichtbaar zijn met naam en toenaam en contactgegevens. Dit bevordert de democratie. Het maakt mogelijk dat mensen met elkaar contact opnemen elkaar kunnen opzoeken. Hij vindt dat hard nodig in deze samenleving.

De overweging is dat Utrechters zelf de afweging kunnen maken of de eigen privacy minder zwaar weegt dan het algemeen belang en wat de gevolgen zijn van het openbaar maken van de gegevens.

De heer Van Steeg (CDA) las met enige verbazing de antwoorden van het college. Zijn fractie diende ook de vragen mee in. Zijn fractie vraagt zich af of wanneer iemand expliciet genoemd wil worden in een zienswijze, dat zwaarder moet wegen dan de overweging door het college om dat niet te doen om iemand tegen zichzelf in bescherming te nemen.

Hij legt de vraag voor of hierbij sprake is van overdreven juridisering. Hij beschouwt het als een recht voor burgers hun stem te laten horen en mee te doen in het openbaar debat. Zou dat recht niet zwaarder moeten wegen dan de juridische overweging? Dit lijkt hem technisch vrij eenvoudig te organiseren; het kostenargument lijkt hem geen rol te spelen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) spreekt namens haar collega in de fractie. Zij benadrukt het recht om vergeten te worden. Dat is verankerd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Voor D66 is die verankering een groot goed als het gaat om de ingediende zienswijze.

Het zou zo maar kunnen zijn dat een persoon die de zienswijze heeft ingediend na een tijd niet meer achter de zienswijze staat. Die kan dan daarover jarenlang nog lastig gevallen worden. Een persoon kan niet door hebben hoe gevoelig het onderwerp ligt. Als het eenmaal online is, gaat het niet meer weg. Dit zijn voor D66 mogelijke scenario's.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt of D66 hierover in de komende weken nog wil nadenken om de afweging te maken tussen de mogelijkheid om contacten te onderhouden vanuit de open overheid en de privacy. Hij krijgt deze signalen vanuit de samenleving.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt bevestigend. Zij krijgt weer andere signalen. Voor haar fractie weegt deze het zwaarst. Zij neemt de punten van de heer Dijkstra hierin mee naar de raad.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt mevrouw Van der Wilt ook mee te nemen dat de gemeente hier te maken heeft met volwassen kiesgerechtigde Utrechters. Hij vindt het heel belangrijk dat de gemeenteraad en de overheid de moeilijke keuze tussen privacy en democratisch belang bij de betrokkenen zelf laat. Hij vraagt mevrouw Van der Wilt dit mee te nemen naar de overwegingen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) antwoordt bevestigend. Zij geeft nog wel mee aan de heer Dijkstra en de andere raadsleden dat het hoge aantal formulieren alom bekend is waarbij automatisch is aan te vinken of iemand wel of niet wil worden genoemd of iets wil ontvangen. De praktijk leert ook dat mensen heel vaak klikken en doorgaan. Zij zou het erg vinden wanneer dat maakt dat er alsnog een situatie ontstaat waarbij mensen achteraf spijt krijgen. Zij vindt dat een belangrijk argument.

De heer Sungur (DENK) is benieuwd hoe het recht om vergeten te worden haaks staat op het recht een zienswijze in te dienen waarbij de naam van de indiener bekend is. Mensen kunnen aangeven of ze vergeten willen worden. Daarop zijn zaken aan te passen. Hij vraagt hoe D66 dat ziet.

Mevrouw Van der Wilt (D66) zou willen dat het zo zou werken. Wanneer iemands naam is genoemd in een zienswijze, is dat niet zomaar terug te draaien. Zij zou zich kunnen voorstellen dat dit is aan te passen op de website. Dan is het iets anders. Er

zijn mensen die er screenshots van kunnen maken. Dan blijven haar argumenten doorslaggevend.

2390 **De heer Sungur** (DENK) begrijpt dat. Dat geldt voor alle vormen van het recht om vergeten te worden. Aan een screenshot van iets dat via Google is verspreid, is later ook niets meer te doen. Hij legt de vraag voor of gekozen zou moeten worden voor het zelfbeschikkingsrecht omdat mensen volwassen genoeg zijn. Dit in plaats van dat de overheid voor hen bepaalt wat zij moeten doen en wat voor hen goed is.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat die rechten niet per se strijdig hoeven te zijn. De fractie van D66 wil zeker niet naar de gemeente gaan waarin alles wordt vastgelegd waarvan mensen de dupe kunnen zijn.

2400 **Mevrouw Al-Saqaff** (VVD) sluit zich grotendeels aan bij de inbreng van D66. Zij roept ertoe op om een e-maillijst te kunnen opvragen van alles en niet alleen bij bestemmingsplannen.

Beantwoording

Wethouder Streefland licht toe dat het college hetzelfde standpunt heeft als aangegeven in de beantwoording van de schriftelijke vragen. Daarover zijn nog discussiepunten, bijvoorbeeld het recht om vergeten te worden. Zij bevestigt dat dat hierbij speelt.

2410 De wethouder benadrukt dat informatie die op een website wordt geplaatst nooit echt weg is uit digitale wereld. Zij roept ertoe op om voorzichtig te zijn met het geven van persoonsgegevens online. Dat neemt niet weg dat de raadsleden die informatie wel ontvangen. Dat recht heeft de raad. Het staat in het recht van raadsleden om contact op te nemen met de betrokkenen in het kader van de besluitvormende rol van de raad. Zij vindt dat een groot goed en dat moet ook behouden blijven.

Inwoners kunnen zich belemmerd voelen om een minderheidsstandpunt in te nemen. De wijze waarop het college dit tot nog toe mogelijk maakte, lijkt haar goed om voort te zetten. Bekend is dat in het verleden dit soort zaken niet goed is gegaan, bijvoorbeeld rond ruimtelijke projecten. Gebleken is dat dit ongemakkelijke situaties kan opleveren.

2420 De wethouder bevestigt dat het kostenargument geen argument is. Het gaat hier om een morele afweging; het recht om vergeten te worden en de zienswijze te geven zonder gevaar voor schade. Zij kan zich vinden in de argumentatie van D66 en de VVD.

Richting de VVD antwoordt de wethouder dat zij niet kan beoordelen waar het opvragen van de e-maillijst ook nog kan. Zij neemt zich voor de raad hierover nader te informeren. **Mevrouw Al Al-Saqaff** (VVD) vraagt wanneer de wethouder hierop terugkomt. **Wethouder Streefland** antwoordt zo snel mogelijk in Q4.

De voorzitter vraagt of de agendeerder zijn doel bereikt heeft.

2430 **De heer Dijkstra** (EenUtrecht) zal het onderwerp meenemen naar de eerstvolgende raadsvergadering. Hij zal dan een stemverklaring afleggen. Hij stelt voor dit voor 5 of 10 minuten te agenderen. Hij zal de agendering in orde maken via de e-mail.

De voorzitter rondt hiermee de bespreking van dit agendapunt af en hij sluit daarmee de openbare vergadering om 20.15 uur.

TOEZEGGINGENLIJST

Naar aanleiding van agendapunt 7: Raadsvoorstel Vaststelling Besluit tot wijziging van de APV partiële herziening 2022:

2440

Burgemeester:

- De burgemeester zegt toe de raad voor het einde van 2022 te informeren over de wijze waarop de gewijzigde communicatie rondom de termijn en de kennisgeving bij demonstraties gewijzigd zal worden uitgevoerd. In deze brief zal tevens een terugkoppeling worden gegeven van het gesprek in de driehoek over 'spontane' demonstraties. De burgemeester zal voor de raadsvergadering van 13/10 in een raadsbrief nader beschrijven op welke punten de burgemeester de communicatie zal gaan aanpakken.
- De burgemeester zegt toe om opnieuw onderzoek te starten of de termijn en de wijze waarop kennisgeving moet plaatsvinden al dan niet beperkend werkt om te demonstreren. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen bij de volgende wijziging van de APV komend jaar (2023).

2450

Naar aanleiding van agendapunt 8: Raadsbrief Aard en omvang en aanpak van mensenhandel:

Burgemeester:

- De burgemeester zegt toe in de uitvoeringsagenda Mensenhandel stil te staan bij de versterking van bewustwording van problematiek en informatievoorziening aan de raad. De uitvoeringsagenda volgt in Q1 2023.

2460

Naar aanleiding van agendapunt 10: Beantwoording SV 2022, nr. 90 over Openbaar maken persoonsgegevens bij zienswijzen na toestemming betrokkene 30-6-2022

Wethouder Streefland:

- De wethouder zegt toe de raad uiterlijk Q4 2023 te informeren over de reikwijdte van het openbaren van e-mail/adreslijsten aan de raad.